

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhtiölakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, vakuutusten tarjoamisesta annettua lakia ja vakuutuslainsäädännön lakia.

Esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi vakuutusyhtiölaissa Finanssivalvonnan tiedonantovelvollisuuksia muille valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eräissä tilanteissa. Kyse on tällöin toimilupahakemuksista tilanteissa, joissa tarkoituksena on rajat ylittävän vakuutusten tarjoamisen harjoittaminen, vakuutusyhtiön rahoitusedellytysten heikentymistä tai kehittymässä olevia riskejä koskevista tiedoista sekä eräistä sisäisiä malleja koskevista tiedoista. Esityksessä ehdotetaan myös säädettäväksi nimenomaisesti Finanssivalvonnan oikeudesta perustaa toimivaltaisten valvojien välinen yhteistoimintafoorumi sekä oikeudesta osallistua sellaisen toimintaan, jos sellaisen perustaa jokin muu valvontaviranomainen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi vakuutusyhtiölain vakuutusmatemaatikkojen kelpoisuusvaatimuksia eurooppalaista kehitystä vastaavalla tavalla. Tarkennettavaksi ehdotetaan myös säännöksiä tasoitusmäärän ja volatilitteettikorjauksen laskennan yksityiskohdista.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi myös vähäisiä, lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin, vakuutusten tarjoamisesta annettuun lakiin ja vakuutuslainsäädännön lakia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	6
3 Nykytila ja sen arviointi.....	10
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	13
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	13
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	14
5 Lausuntopalaute	16
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	18
6.1 Vakuutusyhtiölaki	18
6.2 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä.....	25
6.3 Laki vakuutusten tarjoamisesta	25
6.4 Vakuutuslainsäädännön muuttamisesta.....	25
7 Voimaantulo	25
LAKIEHDOTUKSET	26
1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	26
2. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	32
3. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta	33
4. Laki vakuutuslainsäädännön muuttamisesta.....	35
LIITTEET	36
RINNAKKAISTEKSTIT	36
1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	36
2. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	46
3. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta	47
4. Laki vakuutuslainsäädännön muuttamisesta.....	49
MUUT LIITTEET	50
LIITE. TÄYTÄNTÖÖNPANOTAULUKKO	50

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Euroopan finanssivalvojen järjestelmä käsittää kolme Euroopan valvontaviranomaista eli Euroopan pankkiviranomaisen (EBA), Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA), jotka valvovat ja antavat määräyksiä yksittäisille aloille ja laitoksille. Lisäksi Euroopan järjestelmäriskikomitea valvoo koko rahoitusjärjestelmää ja yhteensovittaa EU:n rahoitusvakauspolitiikkaa.

Euroopan rahoitus- ja vakuutusalan valvontaviranomaisten toimintaa koskevan uudistuksen yhteydessä Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet loppuvuodesta 2019 muun muassa vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II) muuttamista koskevan direktiivin [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2177 vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II), rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU sekä rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta, jäljempänä *muutosdirektiivi*]. Muutosdirektiivi on tullut voimaan 30.12.2019. Jäsenvaltioiden on sovellettava 2 artiklan 1 kohdan säännöksiä viimeistään 1.7.2020 ja muita 2 artiklan säännöksiä 30.6.2021 alkaen.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Euroopan komissio on keväät-kesällä 2019 kiinnittänyt sosiaali- ja terveysministeriön huomiota tarpeeseen tarkentaa alkuperäisen Solvenssi II -direktiivin 77 d ja 138 artiklan eräiden kohtien täytäntöönpanoa. Ehdotuksiin on suhtauduttu rakentavasti.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Vakuutusten tarjoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 (jäljempänä myös *IDD-direktiivi*) 10 artiklan 4 kohdan mukaan vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajalla on oltava ammatillisesta virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan korvausvastuun kattamiseksi koko unionin alueella voimassa oleva ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava vakuus, jonka määrä on vähintään 1 250 000 euroa kutakin vahinkoa kohden ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohden. IDD-direktiivin 10 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa säädetään lisäksi eräistä vähimmäismääristä, jotka Suomi on valinnut olla panematta täytäntöön, eivätkä näiden vähimmäismäärien muutokset siten koske Suomea.

IDD-direktiivin 10 artiklan 7 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan 10 artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettuja määriä tarkistetaan säännöllisesti EU:n tilastotoimisto Eurostatin julkaisemassa Euroopan kuluttajahintaindeksissä tapahtuneiden muutosten ottamiseksi huomioon. Ensimmäinen tarkastelu kattaa ajanjakson 31. joulukuuta 2017 asti, ja sitä seuraavat tarkistukset tehdään sen jälkeen viiden vuoden välein.

IDD-direktiivin 10 artiklan 7 kohdassa siirretään Euroopan komissiolle toimivalta hyväksyä delegoituja säädöksiä, joilla tarkistetaan 10 artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettua euromääristä

vähimmäismäärää sen jälkeen, kun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on toimittanut teknisten sääntelystandardien luonnokset.

Komissio on antanut keväällä 2019 delegoidun asetuksen (EU) 2019/1935 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse teknisistä sääntelystandardeista, joilla tarkistetaan ammatillisten vastuuvakuutusten sekä vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajien taloudellisen kantokyvyn euromääräisiä vähimmäismääriä (jäljempänä myös *IDD-muutosasetus*), jonka nojalla tarkistetaan IDD-direktiivin 10 artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettuja vähimmäismääriä. IDD-muutosasetus on tullut voimaan 12.12.2019, ja sitä sovelletaan 12.6.2020 alkaen.

1.2 Valmistelu

EU-säädösten valmistelu

Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Komissio on antanut syyskuussa 2017 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi Euroopan valvontaviranomaisten perustamisesta annettujen asetusten ja eräiden muiden asetusten muuttamisesta sekä direktiiviksi vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin muuttamisesta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin muuttamisesta (COM(2017) 536 final; COM(2017) 537 final; COM(2017) 538 final; COM(2017) 539 final). Syyskuussa 2018 komissio on täydentänyt alkuperäisiä ehdotuksiaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskevilla ehdotuksillaan.

Komissio on ehdottanut lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ollut vahvistaa eurooppalaisten finanssimarkkinoiden valvontaa sekä Euroopan valvontaviranomaisten ja järjestelmäriskikomitean asemaa. Näin on samalla haluttu edistää pääomamarkkinaunionin kehittämistä ja yhteismarkkinoiden toimintaa sekä finanssimarkkinoiden yhdentymistä ja rajat ylittävää rahoitustoimintaa.

Komission ehdotukset, vaikutusarviot ja muut liitännäsasiakirjat sekä saadut ulkopuoliset palautteet ovat saatavilla englanniksi komission verkkosivuilla (https://ec.europa.eu/info/publications/170920-esas-review_en, viitattu 16.1.2020).

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat saavuttaneet maaliskuussa 2019 poliittisen yhteisymmärryksen EU:n rahoitusmarkkinoita koskevan eurooppalaisen valvontajärjestelmän uudistuksen keskeisistä osista, jotka kattavat myös rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan.

Neuvoston työryhmävaiheessa asiaa ja sen etenemistä on käsitelty eduskunnassa U-kirjelmän perusteella (U 62/2017 vp – TaVL 53/2017 vp – SuVEK 135/2017 vp) sekä U-jatkokirjelmän perusteella (UJ 21/2018 vp – TaVL 59/2018 vp – SuVEK 142/2018 vp – SuVEK 182/2018 vp – SuVEK 191/2018 vp). Vakuutusalan osalta U-kirjelmässä on kiinnitetty huomiota siihen, että kun suomalaisten vahinkovakuutusyhtiöiden vastuista huomattava osa liittyy kansallisiin lakisääteisiin vakuutuslajeihin, EIOPA:lle kaavailut lisävalvontavaltuudet edellyttävät Finanssivalvonnalta aktiivista yhteistyötä EIOPA:n kanssa. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan EIOPA:n valvontaroolia on siksi tullut arvioida hieman eri lähtökohdista kuin ESMA:n ja EBA:n valvontaroleja. Valtioneuvosto on kuitenkin ollut valmis hyväksymään ehdotuksen sillä edellytyksellä, että sääntelytaakka ei käsillä olleen ehdotuksen myötä olennaisesti lisäänty. Myös EIOPA:n kasvavan roolin vaikutukset on tullut selvittää sekä valtuuksien täsmällisyys ja

HE 108/2019 vp

tarkkarajaisuus varmistaa neuvoston työryhmässä (TaVL 53/2017 vp, s. 15). Asiaan on neuvoston työryhmässä kiinnitetty huomiota mm. siten, että Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 (jäljempänä myös *EIOPA-asetus tai Euroopan vakuutusvalvonta-asetus*) asioista on pyritty säätämään komission ehdotusta tarkemmin. Neuvoston työryhmässä EIOPA-asetuksesta on myös siirretty eräitä säännöksiä Solvenssi II -direktiiviin, jossa vakuutusala koskevista on oikeuksista ja velvollisuuksista on tarkoituksen mukaisesti säätää ja jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja kansallisten valvontaviranomaisten, eli Suomessa Finanssivalvonnan, tehtävistä ja valtuuksista on säädetty verrattain yksityiskohtaisesti.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

IDD-direktiivin 10 artiklan 7 kohdan mukaan vakuutusedustajia koskevien vähimmäismäärien tarkistaminen on tehtävä määräajoin. IDD-muutosasetuksella varmistetaan vähimmäismäärien johdonmukainen yhdenmukaistaminen ja riittävä kuluttajansuoja koko EU:ssa.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen järjesti EIOPA-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti julkisen kuulemisen IDD-direktiiviä koskevien teknisten sääntelystandardien luonnoksista. Kuulemisasiakirja julkaistiin kyseisen viranomaisen verkkosivuilla 1.2.2018, ja kuuleminen päättyi 27.4.2018. Lisäksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen pyysi vakuutus- ja jälleenvakuutusalan osallisryhmää antamaan palautetta teknisten sääntelystandardien luonnoksista. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on julkaissut julkisesta kuulemisesta loppuraportin, jossa on selitetty, miten kuulemisen tulokset on otettu huomioon komissiolle toimitetuissa teknisten sääntelystandardien luonnosten lopullisissa versioissa. Raportti on saatavilla englanniksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen verkkosivuilla (<https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA-BoS-18-286%20Final%20report%20on%20the%20Public%20Consultation%20on%20PII%20RTS.pdf#search=Regulatory%20Technical%20Standards%20base%20euro%20amounts>, viitattu 16.1.2020).

Ennen teknisten sääntelystandardien lopullisten luonnosten toimittamista komissiolle Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on analysoinut EIOPA-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti niistä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia ja hyötyjä. Se on todennut, että kuluttajansuojan paraneminen kompensoi vakuutusedustajille aiheutuvien kustannusten mahdollisen nousun. Analyysi on saatavilla englanniksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen verkkosivuilla teknisten sääntelystandardien lopullisen luonnoksen sisältävän asiakirjan sivuilla 9–10 (<https://eiopa.europa.eu/Publications/Letters/EIOPA-18-413%20Draft%20RTS%20for%20PII.PDF#search=Draft%20Regulatory%20Technical%20Standards%20adapting%20the%20base%20euro>, viitattu 7.8.2019).

Komission ehdotus IDD-direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistamiseksi on saatavilla englanniksi komission verkkosivuilla (https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/idd-rt-2019-3448_en.pdf, viitattu 16.1.2020).

Hallituksen esityksen valmistelu

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistamisen ja Solvenssi II -direktiivin osalta hallituksen esityksen perusvalmistelu on aloitettu keväällä 2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston poliittisesti hyväksymän muutosdirektiivitekstin ja neuvoston juristi-lingvistien säännöstekstien

pohjalta. Perusvalmistelun aikana esitysluonnosta on täydennetty säännösehdoituksilla, joissa on otettu huomioon vakuutusyhtiölain (521/2008) kansalliset muutostarpeet, eli tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaatikkojen yleistä kelpoisuutta koskevien vaatimusten tarkentaminen, sekä komission tekemät havainnot, jotka koskevat Solvenssi II -direktiivin 77 d ja 138 artiklan eräiden kohtien täytäntöönpanoa.

Esitysluonnosta on perusvalmistelussa lisäksi täydennetty säännösehdoituksilla, jotka koskevat IDD-muutosasetusta sekä muita aikaisemmin havaittuja teknisiä muutostarpeita.

Aikaisessa vaiheessa tapahtunut valmistelun aloittaminen on ollut perusteltua Suomen EU-neuvoston puheenjohtajuuskauden tehtävistä ja muutosdirektiivin sisältämien Solvenssi II -säännösten lyhyestä toimeenpanon aikataulusta johtuen. Direktiivien muutokset ovat Suomen näkökulmasta pääosin voimassa olevia säännöksiä tarkentavia. Täytäntöönpanovaiheessa ei ole tehty erityistä yhteistyötä komission tai toisten jäsenvaltioiden kanssa.

Lakiluonnoksesta järjestettiin laaja lausuntokierros elo-syyskuussa 2019. Lausuntokierros alkoi 22.8.2019 ja päättyi 27.9.2019. Luonnos hallituksen esitykseksi lähetettiin 32 toimijalle, jotka edustivat keskeisiä ministeriöitä, viranomaisia, elinkeinoelämää, työnantaja- ja palkansaajajärjestöjä sekä muita sidosryhmiä. Luonnos hallituksen esitykseksi, ruotsinkielinen tiivistelmä sekä muutosdirektiivin ja IDD-muutosasetuksen suomen- ja ruotsinkieliset luonnokset ovat myös olleet saatavilla lausuntopalvelu.fi -verkkosivulla sekä sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivulla 22.8.2019 alkaen. Lausuntopyynnön saaneista toimijoista 16 antoi lausunnon. Näistä 11 toimijaa lausui tai ilmoitti, ettei toimijalla ole lausuttavaa tai huomauttamista esityksen johdosta. Muutoksia ehdotettiin viiden toimijan lausunnoissa.

Lausuntopyyntö toimitettiin lausuntokierroksen yhteydessä myös valtioneuvoston kanslian yhteydessä toimivalle lainsäädännön arviointineuvostolle, joka ei antanut esitysluonnoksesta lausuntoa.

2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Solvenssi II -direktiivi on lähtökohtaisesti täysharmonisointidirektiivi. Jäsenvaltioiden lainsäätäjille ei ole siten jätetty käytännössä juurikaan kansallista liikkumavaraa. Myöskään muutosdirektiivi ei sisällä niin sanottuja jäsenvaltio-optioita. Solvenssi II -direktiivi koskee Suomessa henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiöitä; se ei koske työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) mukaisia työeläkevakuutusyhtiöitä.

Komission mukaan Euroopan valvontaviranomaiset osallistuvat EU:n rahoitusmarkkinoita koskevien yhtenäisten sääntöjen kehittämiseen. Säännöt myös auttavat edistämään valvonnan yhtenäistämistä valvontaviranomaisten kesken ja tehostamaan sijoittajan- ja kuluttajansuojaa. Uudella lainsäädännöllä parannetaan valvontaviranomaisten hallintovaltuuksia. Lisäksi sen avulla vahvistetaan valvontaviranomaisten valmiuksia edistää lainsäädännön ja valvonnan johdonmukaista ja yhtenäistä täytäntöönpanoa EU:ssa.

Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklassa säädetään volatilitteettikorjauksen laskennan yksityiskohdista. Muutosdirektiivillä on muutettu 77 d artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä, jossa säädetään volatilitteettikorjauksen laskennassa käytettävän riskikorjatun maamarginaalin erotuksesta. Muutosdirektiivissä erotuksen rajoja on muutettu 100 peruspisteestä 85 peruspisteeseen. Peruspisteellä tai korkopisteellä tarkoitetaan rahoitusalan kirjallisuudessa yleisesti prosenttiyksikön sadasosaa.

Muutosdirektiivissä säädetään myös nimenomaisia ilmoitusvelvollisuuksia kansallisille valvontaviranomaisille, Suomessa Finanssivalvonnalle. Muutosdirektiivin mukaisesti Finanssivalvonnalla on EIOPA-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat vakuutusyhtiön sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista (muutosdirektiivillä muutettavan 112 artiklan uusi 3a kohta). Muutosdirektiivin mukaisesti ryhmävalvontatilanteissa Finanssivalvonnalla on viipymättä ilmoitettava sisäisen mallin käyttämistä tai muuttamista koskevan hakemuksen vastaanottamisesta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille mukaan lukien Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen. Finanssivalvonnalla on myös toimitettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat (muutosdirektiivillä muutettavan 231 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta).

Finanssivalvonnalla tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua EIOPA-asetuksen 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua sisäisen mallin hakemuksia koskevien päätösten osalta (muutosdirektiivillä muutettavan 112 artiklan uusi 3a kohta ja 231 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta).

Lisäksi muutosdirektiivin mukaisesti Finanssivalvonnalla on ilmoitettava eräistä rajat ylittävistä tapauksista Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen lisäksi asianomaisen vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaiselle. Näin tulee toimia, jos:

- Finanssivalvonta aikoo antaa toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelma osoittaa, että osaa sen liiketoiminnasta harjoitetaan toisessa jäsenvaltiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällä toiminnalla on todennäköisesti merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 1 kohta); tai
- Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa jäsenvaltiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi ja että rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 2 kohta).

Vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisena Finanssivalvonta voi tehdä ilmoituksen asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös, jos Finanssivalvonnalla on vakavia ja perusteltuja huolenaiheita kuluttajansuojaan liittyen (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 2 kohta).

Muutosdirektiivin johdantokappaleen 7 mukaan rajat ylittävän vakuutustoiminnan merkittävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon vuotuinen bruttomääräinen vakuutusmaksutulo vastaanottavassa jäsenvaltiossa verrattuna kyseisen vakuutusyrityksen koko vuotuisen bruttomääräiseen vakuutusmaksutuloon, vaikutukset vakuutusentittäjien suojaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja kyseisen vakuutusyrityksen sivuliikkeen tai toiminnan vaikutukset vastaanottavan jäsenvaltion markkinoihin palvelujen tarjoamisen vapauden osalta.

Edellä tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia siten, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ja asianomaisten jäsenvaltioiden valvontaviranomaiset voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 3 kohta).

HE 108/2019 vp

Edellä tarkoitetut ilmoitukset eivät rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 4 kohta).

Solvenssi II -direktiivin uuden 152 b artiklan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi tietyin säädyin edellytyksin omasta aloitteestaan tai asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja koordinoida eli sovittaa yhteen sen toimintaa, jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella on perusteltua syytä olla huolissaan vakuutuksenottajille aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista vakuutusyrityksen toiminnassa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 1 kohta). Huomioon voidaan ottaa myös kielteiset vaikutukset kolmansille osapuolille (muutosdirektiivin johdantokappale 8).

Muutosdirektiivin mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys harjoittaa tai aikoo harjoittaa toimintaa, joka perustuu palvelujen tarjoamisen vapauteen tai sijoittautumisvapauteen ja:

- a) tällaisella toiminnalla on merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille;
- b) jos kotijäsenvaltion valvontaviranomainen on antanut Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittymässä olevista riskeistä; tai
- c) jos asia on annettu Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 1 kohta).

Muutosdirektiivin mukaan myös Finanssivalvonta tai jokin muu asianomainen valvontaviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin muutosdirektiivissä säädetyistä edellytyksistä riippumatta sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kanssa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 2 kohta).

Yhteistoimintafoorumin tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja tehostaa yhteistoimintaa eri asianomaisten valvontaviranomaisten välillä. Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä kaikki tarpeelliset tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintafoorumin käytettäväksi, jotta se voi toimia asianmukaisesti (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 1 ja 4 kohta).

Edellä tarkoitetun yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 3 kohta).

Yhteistoimintafoorumi on siten merkittävää rajat ylittävää vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaisten sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen erityinen tietojenvaihdon ja yhteistyön muoto. Yhteistoimintafoorumia voidaan käyttää sekä ennakkoivasti varhaisessa vaiheessa että vakuutusyrityksen kohdatessa taloudellisia vaikeuksia, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia vakuutuksenottajiin ja kolmansiin osapuoliin. Nykyisin nämä valvontaviranomaiset ovat voineet sopia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tekemän päätöksen perusteella pysyväisluontoisen yhteistoimintafoorumin perustamisesta ja sen säännöistä. Kyseisen viranomaisen päätöksen mukaan tällöin on ollut pidettävä säännöllisiä kokouksia kotivaltion ja vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kesken sekä tarvittaessa valvottavan vakuutusyrityksen edustajien kesken. Kotivaltion ja vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten on ollut annettava

toisilleen säännöllisesti tietoa valvottavasta vakuutusyhtiöstä, sen sivuliikkeistä ja paikallisista markkinoista. Valvontaviranomaisten on myös tullut sopia tehtävien jakamisesta ja delegoinnista. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös on saatavilla englanniksi kyseisen viranomaisen verkkosivuilla (EIOPA 2017, s. 41 ja 42: Decision on the collaboration of the insurance supervisory authorities, EIOPA-BoS-17/014, 30 January 2017: <https://eiopa.europa.eu/Publications/Protocols/EIOPA-BoS-17-014%20Decision%20on%20the%20collaboration%20of%20the%20insurance%20supervisory%20authorities.pdf>, viitattu 16.1.2020). Tietävästi sopimusperusteisen järjestelmän ongelmana on ollut, että yhteistoimintafoorumin toimintaan osallistuminen ei ole ollut valvontaviranomaisille pakollista. Muutosdirektiivin eräänä tarkoituksena on antaa nykyisille ja tuleville yhteistoimintafoorumeille vahva oikeudellinen perusta.

Lisäksi muutosdirektiivin nojalla tehdään eräitä lähinnä teknisluonteisina pidettäviä säännösten muutoksia ja kumoamisia (muutosdirektiivillä muutettavan 231 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta, 237 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta ja 248 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta).

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Komissio on kiinnittänyt Suomen osalta huomiota Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklan seuraaviin säännöksiin:

- Riskittömien korkojen volatilitteettikorjaus vastaa 65:tä prosenttia riskikorjatusta valuuttamarginaalista (artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta).
- Riskikorjattu valuuttamarginaali lasketaan erotuksena 77 d artiklan 2 kohdassa tarkoitettun marginaalin ja kyseisen marginaalin sen osuuden välillä, joka perustuu realistiseen arvioon omaisuuseriin liittyvästä odotetusta tappiosta tai odottamattomasta luottoriskistä taikka muusta riskistä (artiklan 3 kohdan toinen alakohta).
- Volatilitteettikorjausta sovelletaan vain niihin asiaankuuluviin korkokäyrän riskittömiin korkoihin, joita ei johdeta ekstrapoloimalla 77 a artiklan mukaisesti. Asiaankuuluvien korkokäyrän riskittömien korkojen ekstrapolointi perustuu näihin korjattuihin riskittömiin korkoihin (artiklan 3 kohdan kolmas alakohta).
- Poiketen siitä, mitä 101 artiklassa säädetään, vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatilitteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä (artiklan 6 kohta).

Samoin komissio on kiinnittänyt Suomen osalta huomiota myös Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisen alakohtaan, jonka mukaan tätä kohtaa sovellettaessa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa jäsenvaltion toimivaltaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen valtuuksia. Kyseinen valvontaviranomainen voi esittää pyynnön, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyhtiöt, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin artiklan 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyhtiöiden taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä:

- a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla;

b) pitkään alhainen korkotaso;

c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

IDD-direktiivi on vähimmäisharmonisointidirektiivi. Jäsenvaltiot voivat säätää tiukempia vaatimuksia kuin IDD-direktiivissä on säädetty. IDD-direktiiviä sovelletaan henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyrityksiin sekä pää- ja sivutoimisiin vakuutusedustajiin, joita Suomessa ovat asiamiehet ja vakuutusmeklarit. Suomessa vastuuvakuutuksen vähimmäismääriä koskevat säännökset koskevat vain vakuutusmeklareita.

IDD-muutosasetuksen ensimmäisen johdantokappaleen mukaan EU:n tilastotoimiston (Eurostat) Euroopan unionille tuottama Euroopan kuluttajahintaindeksi on noussut 4,03 prosenttia aikavälillä 1.1.2013–31.12.2017. Tämän vuoksi IDD-direktiivissä tarkoitettut vähimmäismäärät on tarkistettava vastaamaan kyseistä prosentuaalista nousua.

On perusteltua, että vakuutuksenottajien suojaamiseksi tarkoitettun vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismääriä ja muita IDD-direktiivissä tarkoitettuja vähimmäismääriä ylläpidetään vähintään siten, että vastuuvakuutusten suojan taso ei heikenny rahan arvon laskun eli inflaation johdosta.

3 Nykytila ja sen arviointi

Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Siltä osin kuin muutosdirektiivin säännökset koskevat Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklassa tarkoitettun volatiliteettikorjauksen laskemista, kansallisessa laissa ei ole asiaa koskevia säännöksiä. Direktiivin 77 d artikla on lakiteknisesti osittain epäselvästi kirjoitettu, koska volatiliteettikorjauksen laskemista koskevaa vastuuta ei ole nimenomaisesti ja yksiselitteisesti osoitettu minkään toimijan tehtäväksi. Suomi on pitänyt lähtökohtana direktiivin täytäntöönpanossa sitä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen vahvistaa ja julkaisee kunkin asiaankuuluvan valuutan osalta vähintään neljännesvuosittain asiaankuuluvan kansallisen vakuutusmarkkinan osalta 77 d artiklan 1 kohdassa tarkoitettun asiaankuuluvan riskittömän korkokäyrän volatiliteettikorjauksen (77 e artiklan 1 kohdan c alakohta). Siten Suomessa on tulkittu, että direktiivin 77 d artiklassa tarkoitettun volatiliteettikorjauksen laskeminen, vahvistaminen ja julkaiseminen ovat Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tehtäviä, eikä kansallisessa laissa ole ollut tarpeen säätää asiasta. Suomella ei ole kuitenkaan estettä säätää asiasta kansallisesti.

Siltä osin kuin muutosdirektiivin säännökset koskevat Solvenssi II -direktiivin 112 artiklan 3a kohdassa ja 231 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisuuksia, jotka liittyvät sisäisiin malleihin ja niiden muutoksiin, voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 52 §:ssä on säädetty yleinen säännös tietojenvaihdosta ja ryhmävalvonnan osalta lisäksi erityissäännös 65 §:ssä. Muutosdirektiivin sisäisiin malleihin kohdennettujen yksityiskohtaisten säännösten vuoksi asiasta on tarpeen säätää nykyistä tarkemmin vakuutusyhtiölaissa. Ryhmävalvonnan osalta kyseessä on vähäinen tarkennus vakuutusyhtiölain 26 luvun 28 §:n 2 momenttiin.

Siltä osin kuin kyse on tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa tapahtuvista valvontaviranomaisten välisistä ilmoitusvelvollisuuksista, voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 52 §:ssä

on säädetty yleinen säännös tietojenvaihdosta ja ryhmävalvonnan osalta lisäksi erityissäännös 65 §:ssä. Lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 55 §:n ensimmäisen virkkeen mukaan Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusyhtiölaissa ei kuitenkaan ole muutosdirektiivissä tarkoitettuja kohdennettuja yksityiskohtaisia säännöksiä. Näistä asioista on tarpeen säätää nykyistä tarkemmin vakuutusyhtiölaissa.

Siltä osin kuin muutosdirektiivin säännökset koskevat valvontaviranomaisten välisen yhteistoimintafoorumin perustamista, kansallisessa laissa ei ole asiaa koskevia säännöksiä. Toisaalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa tai vakuutusyhtiölaissa ei ole myöskään estetty tällaisen yhteistoimintafoorumin perustamista tai tällaisen yhteistoimintafoorumin toimintaan osallistumista.

Solvenssi II-direktiivin 248 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan kumoaminen muutosdirektiivillä ei aiheuta tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n 3 ja 4 momentissa, jossa kumotussa kohdassa tarkoitettu asiasta säädetään, ei enää nykyisin viitata vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komiteaan (CEIOPS) vaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiseen.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Edellä kerrotulla tavalla Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklassa tarkoitettua volatilitteettikorjauksen laskemisen, vahvistamisen ja julkaisemisen on Suomessa tulkittu olevan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tehtäviä. Siksi ei ole katsottu tarpeelliseksi säätää asiasta kansallisessa laissa. Komissio on tulkinnut asiaa toisin ja ehdottanut direktiivin 77 d artiklan 3 ja 6 kohdan täytäntöönpanoa kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Suomella ei ole estettä säätää asiasta kansallisesti.

Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan osalta voimassa olevan vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:n 5 momentissa ei säädetä nimenomaisesti, mikä valvontaviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Suomessa on direktiiviä täytäntöön pantaessa tulkittu, että direktiivin mukaan siihen liittyvä toimivalta kuuluu yksiselitteisesti ja itsestään selvällä tavalla Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle, eikä kansallisessa laissa ole ollut tarpeen säätää asiasta nimenomaisesti. Suomessa on myös tulkittu, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tulee ottaa viran puolesta huomioon Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettut seikat. Komission tulkinnan mukaan on varmistettava, että vain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi todeta tällaisen tilanteen olemassaolon. Toisin sanoen Finanssivalvonta ei voi todeta tällaista tilannetta itsenäisesti.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:ssä ei ole säädetty, että Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista toteamaan poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen. Kansallisesti ei ole myöskään nimenomaisesti säädetty siinä pyynnössä huomioon otettavista seikoista, jotka vastaisivat Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia. Suomessa on tulkittu, että tällainen Finanssivalvonnan yleinen toimivalta pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista toimimaan on olemassa jo Finanssivalvonnasta annetun lain 50 §:ssä tarkoitettua yhteistyövelvoitteen nojalla. Viimeksi mainitun pykälän toisen virkkeen mukaan Finanssivalvonnan on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös päätöstensä mahdolliseen vaikutukseen rahoitusjärjestelmän vakauteen muissa ETA-valtioissa erityisesti kriisitilanteissa. Suomen käsityksen mukaan mainittu Finanssivalvonnasta annetun lain säännös kattaa

mutakin tekijöitä kuin direktiivin säännöksessä mainitut. Komission tulkinnan mukaan Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen suljetun listan seikkojen huomioon ottaminen tulee varmistaa.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:ssä ei ole säädetty nimenomaisesti, että Finanssivalvonta voi pidentää direktiivin 138 artiklassa tarkoitettua määräaikaa vain, jos artiklan 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n 3 momentin nojalla tehtäviään suorittaessaan Finanssivalvonnan on otettava huomioon sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, 2 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitettun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätökset, ohjeet ja suositukset. Komission tulkinnan mukaan tulee varmistaa, että Finanssivalvonta tekee direktiivin 138 artiklassa tarkoitettun päätöksen määräajan pidentämisestä vain ja ainoastaan sen jälkeen, kun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen, ei ilman sitä.

Komissio on tulkinnut edellä tarkoitettuja asioita toisin kuin Suomessa on tulkittu ja ehdottanut yllä mainittujen asioiden täytäntöönpanoa kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Suomella ei ole estettä säätää asioista kansallisesti.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Voimassa olevassa vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa (234/2018) vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismäärät ovat IDD-direktiivin alkuperäisellä tasolla eli vähintään 1 250 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti.

IDD-muutosasetuksessa säädetään, että vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Vakuutusten tarjoamisesta annettua lakia on tarpeen muuttaa vähintään IDD-direktiivin muutoksia vastaavasti.

Muut kansalliset säädöstarpeet: tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmaatikkoja koskevat edellytykset

Vakuutusyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaan vahinkovakuutusyhtiöllä tulee olla korvausvastuun osana tasoitusmäärä. Tasoitusmäärällä on tavoitemäärä ja tavoitemäärästä riippuva enimmäismäärä. Luvun 5 §:n 1 momentin mukaan tasoitusmäärän tavoitemäärä on lain 11 luvun mukainen yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimus, jossa otetaan huomioon vain vakuutusriskiosoiden pääomavaatimukset ja vastapuoliriski menevän jälleenvakuutuksen vastapuoliriskin pääomavaatimuksen osalta. Lain 25 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi korottaa vakuutusyhtiön vakavaraisuuspääomavaatimusta, jos esimerkiksi vakuutusyhtiön riskiprofiili poikkeaa merkittävästi vakavaraisuuspääomavaatimuksen perusoletuksista. Lain 9 luvussa ei kuitenkaan nimenomaisesti säädetä, että mahdollinen vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus pitäisi ottaa huomioon tasoitusmäärän tavoitemäärää määritettäessä, vaikka tätä voidaan pitää johdonmukaisena.

Vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 c §:n 1 momentin mukaan tasoitusmäärälle on hyvittävä korkoa. Tasoitusmäärälle hyvittävä korko ei saa ylittää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korkoa. On osoittautunut, että tämä korko voi olla myös negatiivinen. Negatiivista korkoa ei kuitenkaan voida pitää suotavana tasoitusmäärän reaaliarvon säilymistä ajatellen.

Vakuutusyhtiölain 31 luvun 5 §:ssä säädetään vakuutusmatemaatikon kelpoisuudesta. Kelpoisuusvaatimukset perustuvat eurooppalaiseen aktuaarikoulutuskehikkoon. Tätä kehikkoa ollaan nyt muuttamassa. Laissa säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia on syytä muuttaa, jotta muuttunut kehikko voitaisiin ottaa vaatimuksissa huomioon.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi vakuutusyhtiölain säännöksiä Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuudesta sisäisiä malleja ja niiden muutoksia koskevien hakemusten osalta sekä muutosdirektiivissä tarkoitettujen rajat ylittävien tilanteiden osalta. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi säännökset Finanssivalvonnan oikeudesta perustaa yhteistoimintafoorumeita sekä oikeudesta osallistua sellaiseen toimintaan, jos sellaisen perustaa jokin muu valvontaviranomainen.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi vakuutusyhtiölain säännöksiä volatilitteettikorjauksen laskennan yksityiskohdista.

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi Finanssivalvonnan velvollisuuksia silloin, kun kyse on poikkeuksellisen epäsuotuisan taloudellisen tilanteen toteamiseen liittyvistä menettelyistä. Ehdotetaan tarkennettavaksi, että:

- vain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi todeta tällaisen tilanteen olemassaolon;
- Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa tällaisen tilanteen olemassaolon;
- Finanssivalvonta voi määrätä tällaiseen tilanteeseen liittyvän määräajan jatkamisesta vain sillä edellytyksellä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi vakuutusten tarjoamisesta annetun lain säännöksiä vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismäärien yksityiskohdista muutettua IDD-direktiiviä vastaavalla tavalla.

Muut kansalliset säädöstarpeet: tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaatikkoja koskevat edellytykset

Esityksessä ehdotetaan, että tasoitusmäärän tavoitemäärän laskennassa otettaisiin mahdollinen vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus huomioon niiden riskien osalta, jotka otetaan huomioon tasoitusmäärän tavoitemäärää määrättäessä. Lisäksi ehdotetaan, että tasoitusmäärälle hyvitettävä korko ei voisi olla negatiivinen.

Laissa säädettyjä vakuutusmatemaatikon kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan täydennettäväksi niin, että eurooppalainen kehitys voidaan ottaa vaatimuksissa nykyistä paremmin huomioon.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Yleistä

Finanssivalvonnan tietojen mukaan vuonna 2019 Suomessa toimi yhteensä 45 vahinko- ja henkivakuutusyhtiötä. Näistä vahinkovakuutusta harjoittavia yhtiöitä oli 35 ja henkivakuutusta 10. Toimivia työeläkevakuutusyhtiöitä oli neljä. Finanssivalvonnan tietojen mukaan vakuutusudus-tajarekisterissä vakuutusmeklariyrityksiä oli 84 kappaletta.

Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Ehdotukset Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuuksista pääasiassa tarkentavat voimassa ole- van vakuutusyhtiölain ja Finanssivalvonnasta annetun lain yleisiä yhteistyö- ja ilmoitusvelvol- lisuuksia koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnan yleiset valtuudet ovat laajat jo voimassa ole- vassa laissa. Suomen lainsäädännön kannalta kyse on siten lähinnä vain lainsäädännön toteu- tuksen tavasta.

Siltä osin kuin kyse on yhteistoimintafoorumien perustamisesta, Finanssivalvonta voi perustaa tällaisen foorumin tai osallistua tällaisen foorumin toimintaan, jos sen perustaa jokin muu val- vontaviranomainen. Niiden määrän kuitenkin arvioidaan pysyvän vähäisenä. Jos Finanssival- vonta osallistuu tällaisten foorumeiden toimintaan, tästä saattaa kuitenkin seurata vähäisessä määrin lisää tehtäviä ja kustannuksia, mutta niiden ei arvioida olevan merkittäviä.

Ehdotuksilla tarkennetaan voimassa olevan lainsäädännön sisältöä siten, että varmistetaan kan- sallisten säännösten ja EU-säännösten vastaavuus. Ehdotukset saattavat parantaa muiden ETA- valtioiden valvontaviranomaisten mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä Finanssivalvonnan kanssa ja muuttaa menettelytapoja. Ehdotukset saattavat siten tehostaa eurooppalaisten vakuutusyritys- ten ja -markkinoiden valvontaa ja siten vähentää mahdollisuuksia tai kannustimia tehdä vakuu- tusyhtiölainsäädäntöön liittyviä rikkomuksia tai rikoksia. Ehdotuksilla ei kuitenkaan arvioida olevan käytännössä havaittavia vaikutuksia Finanssivalvonnan tai vakuutusyhtiöiden tehtäviin, kustannuksiin, tuloihin, vakavaraisuuteen, henkilöstöön tai organisaatioihin. Ehdotusten ei esi- merkiksi arvioida lisäävän merkittävästi Finanssivalvonnan raportointi- tai selvitysvelvoitteita tai muita hallinnollisia tehtäviä tavalla, joka haittaisi Finanssivalvonnan varsinaista toimintaa.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Ehdotuksilla tarkennetaan voimassa olevan lainsäädännön sisältöä siten, että varmistetaan kan- sallisten säännösten ja EU-säännösten vastaavuus. Ehdotuksilla ei arvioida olevan käytännössä havaittavaa vaikutusta Finanssivalvonnan tai vakuutusyhtiöiden tehtäviin, kustannuksiin, tuloi- hin, vakavaraisuuteen, henkilöstöön tai organisaatioihin.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Ehdotuksilla tarkennetaan voimassa olevan lainsäädännön sisältöä siten, että varmistetaan kan- sallisten säännösten ja EU-säännösten vastaavuus. Vakuutusmeklareiden tai sellaiseksi hake- vien on ehdotusten voimaantulon jälkeen varmistuttava siitä, että vastuuvakuutuksen vähim- mäismäärä täyttää kansallisen ja EU-lainsäädännön tarkistetut vaatimukset. Finanssivalvonnan on jatkuvan valvonnan yhteydessä varmistuttava, että vakuutusmeklarit tai sellaiseksi hakevat täyttävät kyseiset vaatimukset (vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 6 kohta, 58 §:n 1 momentti ja 73 §:n 1 momentin 3 kohta). Ehdotuksilla ei ole tarkoitus kaventaa Finanssivalvonnan muita olemassa olevia valvontatehtäviä tai -vastuita. Ehdotuksilla ei arvioida

HE 108/2019 vp

olevan olennaista vaikutusta Finanssivalvonnan, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusmeklareiden tehtäviin, kustannuksiin, tuloihin, vakavaraisuuteen, henkilöstöön tai organisaatioihin.

Muut kansalliset säädöstarpeet: tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaattikkoja koskevat edellytykset

Ehdotus, että tasoitusmäärän tavoitemäärän laskennassa otettaisiin vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus huomioon, voi vaikuttaa sellaisen vakuutusyhtiön tasoitusmäärän tavoitemäärään ja enimmäismäärään, jolle tällainen korotus on asetettu. Tätä kautta muutos voi vaikuttaa myös sellaisen yhtiön tasoitusmäärään. Vakavaraisuuspääomavaatimuksen korottamisen yleisyyttä on vaikea arvioida, mutta lähtökohtaisesti kyseessä on poikkeuksellinen ja harvinainen toimenpide.

Vahinkovakuutusyhtiöillä oli tasoitusmäärää yhteensä 1,861 miljardia euroa vuoden 2017 lopussa ja 1,884 miljardia euroa vuoden 2018 lopussa. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korko oli vuoden 2018 lopussa 0,099 prosenttia. Koron vaikutuksesta vahinkovakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu tasoitusmäärä on voinut muuttua jopa +1,84 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopusta vuoden 2018 loppuun. Marraskuussa 2019 Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korko oli -0,505 prosenttia. Jos vuoden 2018 lopun tasoitusmäärää korjattaisiin mainitulla korolla, muuttuisi tasoitusmäärä koron vaikutuksesta jopa -9,51 miljoonaa euroa.

Vakuutusmatemaatikon kelpoisuusvaatimusten täydentäminen voi muuttaa vakuutusmatemaatikon kelpoisuusvaatimuksia keskipitkällä aikavälillä.

Ehdotuksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia:

- eri väestöryhmien ja kotitalouksien taloudelliseen asemaan;
- kotitalouksien käyttäytymiseen;
- veroihin, maksuihin, yritystukiin, liiketoimintakustannuksiin tai ilmoitus-, lupa-, raportointi- ja rekisteröintimenettelyistä seuraaviin hallinnollisiin kustannuksiin;
- kilpailuun ja markkinoiden toimivuuteen, kuten uusien yritysten pääsyyn markkinoille, markkinoiden keskittymisasteeseen tai yritysten kilpailukeinojen (kuten hinnoittelu, laatu, mainonta) käyttöön;
- pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, uuden yritystoiminnan aloittamiseen tai yritysten kasvumahdollisuuksiin;
- investointeihin tai tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja innovaatioihin;
- yritysten kansainväliseen kilpailukykyyn;
- julkistalouden yhteisöjen rahoitukseen tai voimavarojen jakoon, kuten julkisen rahoitusjärjestelmän toimivuuteen ja rahoituksen kestävytyteen, valtion ja kuntien välisiin rahoitussuhteisiin ja kuntatalouteen yleensä tai yleishyödyllisten yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimintaan;

HE 108/2019 vp

- julkistalouden eri osatekijöihin, kuten julkisten palveluiden ja sosiaaliturvan tasoon ja kattavuuteen, julkisen sektorin työllisyyteen tai tuottavuuden edistämiseen julkisella sektorilla;
- yleiseen talouskehitykseen ja erityisesti kansantalouteen, kuten hintoihin, työmarkkinoihin, tavaroiden ja palveluiden kysyntään ja tarjontaan tai kansantalouden ja julkisen talouden rakenteeseen;
- viranomaisten keskinäisiin toimivaltasuhteisiin tai tehtävänjakoon;
- luonnonvarojen ja energian käyttöön;
- tuotteiden valmistukseen ja kulutuskäyttämiseen;
- toimintojen sijoittumiseen, kuljetus- ja liikkumistarpeisiin sekä eri liikennemuotojen keskinäisiin suhteisiin;
- ihmisten, terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, päästöihin, jätteisiin, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon ja sen muutokseen, luonnon monimuotoisuuteen, kasvillisuuteen tai eliöihin;
- yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;
- perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumiseen;
- ihmisten keskinäisiin suhteisiin tai niitä koskevaan päätöksentekoon, kuten ihmisten sosiaaliin suhteisiin ja yhteisöllisyyteen, mahdollisuuteen päättää perhe-elämästä taikka kansalaisten oikeussuhteisiin, kuten ihmisten sopimusvapauten tai taloudelliseen toimintavapauteen;
- kansalaisten osallistumis- tai vaikuttamismahdollisuuksiin yhteiskunnassa, kuten mahdollisuuksiin vaikuttaa heitä tai heidän elinympäristöään tai koko yhteiskuntaa koskeviin asioihin tai osallistua järjestö- ja yhdistystoimintaan taikka yhdistysten ja muiden järjestöjen toimintaan;
- ihmisten henkiseen tai fyysiseen terveyteen, hyvinvointiin tai hyvinvoinnin jakautumiseen, kuten terveyskäyttämiseen ja kansantautien tärkeimpiin riskitekijöihin tai terveyden edellytyksiin, mahdollisuuksiin saada tai käyttää sosiaali- tai terveyspalveluita taikka ihmisten elinoloihin tai arjen sujuvuuteen;
- yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen taikka lapsiin tai sukupuolten väliseen tasa-arvoon;
- työllisyyteen, työvoiman kysyntään tai tarjontaan, työntekijöiden ja yritysten alueelliseen liikkuvuuteen, työntekijöiden asemaan, työmarkkinoiden toimivuuteen tai rakenteellisiin tekijöihin;
- tietoturvallisuuteen, tietojärjestelmäturvallisuuteen, tilaturvallisuuteen, henkilöturvallisuuteen, henkilöstöturvallisuuteen, työturvallisuuteen, pelastustoimeen tai vartiointiin;
- alueiden tuotantoon ja työllisyyteen, tietoyhteiskuntapalveluihin taikka palveluiden saatavuuteen ja käyttäjiin.

5 Lausuntopalaute

Yleisesti ottaen ehdotuksia kannatettiin, tai ainakaan niistä ei ollut huomautettavaa. Lausunto-
kierroksella esitettiin muutamia vakuutusyhtiölain yksityiskohtia tarkentavia ehdotuksia (ks.

HE 108/2019 vp

alla). Työeläkevakuuttajat TELA ry on lisäksi kiinnittänyt huomiota siihen, että muutama suoraan Solvenssi II -muutosdirektiivin johdosta annettava uusi pykälä tulisi lisätä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n 3 momentissa olevaan soveltamisalarajaukseen. Finanssivalvonta on toimittanut sosiaali- ja terveysministeriölle lähinnä teknisiä huomioita. Lausuntopalaute on pyritty ottamaan huomioon jatkovalmistelussa siinä määrin kuin se on ollut mahdollista, kiinnittäen huomiota direktiivien käsitteistöön ja voimassa olevien säännösten rakenteisiin.

Vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 c §

Finanssiala ry (FA) ja Suomen Aktuaariyhdistys ry (SAY) kannattavat lisäystä liittyen tasoitusmäärälle hyvitetävään korkoon. Koron tulee olla vähintään nolla (ei-negatiivinen). SAY katsoo, että tämä tukee tasoitusmäärän määrittämisen periaatteita.

Vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 §

SAY ehdottaa, että lain muutoksen perusteluissa tuotaisiin esille se, että volatilitteettikorjauksen osalta EIOPA raportoi virallisen luvun kuukausitasolla verkkosivuillaan koneellisesti luettavassa muodossa, mikä vähentää vakuutusyhtiöiden tarvetta itse tulkita ja laskea kyseistä erää lakitekstin perusteella.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §

FA, SAY ja Tapaturmavakuutuskeskus ehdottavat, että pykälää täsmennetään poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen määrittämisen osalta siten, että se vastaisi tarkemmin Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohtaa. FA ja SAY korostavat lausunnoissaan tilanteen vaikutusta vakuutusyhtiöiden toimintaan. SAY ja Tapaturmavakuutuskeskus painottavat lausunnoissaan seikka-peräisyyttä sen osalta, millainen tilanne katsotaan säännöksessä tarkoitetuksi epäsuotuisaksi taloudelliseksi tilanteeksi. SAY ehdottaa Solvenssi II -direktiivin säännöstä lisättäväksi pykälään omaksi momentikseen.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 27 a ja b §

FA kannattaa kansallisen valvontaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen välisen tiedonantovelvoitteen sekä yhteistoimintafoorumeihin liittyvien toimien täsmentämistä.

Vakuutusyhtiölain 31 luvun 5 ja 6 §

FA:n mukaan ehdotetut muutokset noudattavat kansainvälistä kehitystä. FA kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että lakitasolla säännösten tulee olla riittävän täsmällisiä. Tapaturmavakuutuskeskus ja SAY katsovat, että vakuutusmatemaatikon yleisiä kelpoisuusvaatimuksia tulisi tarkentaa erityisesti sijoitustoiminnan osalta. SAY ehdottaa, että sijoitustoiminnan sijaan pykälässä ja perusteluissa mainittaisiin markkinariskit. SAY:n mukaan vaatimus sijoitustoiminnasta kokonaisuutena on erittäin laaja. Sen sijaan markkinariskien laskennan ja ymmärtämisen osalta vaatimus on relevantti. Muiden vakuutusmatemaatikon tehtävien edellyttämien alojen osalta SAY pitää tärkeänä, että tässä korostetaan nimenomaan työtehtäviä, mikä osaltaan selventää kyseistä kohtaa. SAY esittää myös muita perusteluita koskevia täsmennyksiä.

FA, SAY ja Tapaturmavakuutuskeskus toteavat lisäksi, ettei mahdollisilla uusilla vakuutusmatemaatikon tutkintovaatimuksilla ole vaikutusta jo suoritettuihin tutkintoihin eikä FA:n ja Tapaturmavakuutuskeskuksen mukaan myöskään nykyisin puitteissa aloitettuihin, meneillään oleviin tutkintosuorituksiin.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Vakuutusyhtiölaki

2 luku Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

5 a §. *Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava vakuutusyhtiön toimilupahakemuksesta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa. Tällaisen ilmoituksen tekemiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan osaa liiketoiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa. Toiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää (engl. of relevance) vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava. Tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin.

Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnan eikä muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 1, 3 ja 4 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

9 luku Vastuuelveläkirjanpidossa

5 §. *Tasoitustasojen tavoitemäärä.* Pykälässä säädetään tasoitustasojen tavoitemäärästä. Säännös on kansallinen.

Vakuutusyhtiölain 11 luvun 3 §:n mukaan vakuutusyhtiön on laskettava vakavaraisuuspääomavaatimus joko luvun 7–18 §:n mukaisella standardikaavalla tai luvun 19–29 §:n mukaisella sisäisellä mallilla. Lain 25 luvun 4 §:n 1–3 kohdan mukaan Finanssivalvonta voi korottaa vakavaraisuuspääomavaatimusta, jos yhtiön riskiprofiili poikkeaa merkittävästi vakavaraisuusvaatimuksen laskennan perusoletuksista tai yhtiön riskiprofiili poikkeaa merkittävästi vastaavuus- tai volatilitteettikorjauksen tai vakavaraisuussääntöjen voimaantuloon liittyvien siirtymätöiden perusoletuksista.

Pykälän 1 momentissa säädetään, että jos vakuutusyhtiön vakavaraisuuspääomavaatimus lasketaan 11 luvussa tarkoitettua standardikaavaa käyttäen, tasoitustasojen tavoitemäärä on standardikaavan mukainen perusvakavaraisuuspääomavaatimus, jossa otetaan huomioon vain vakuutusriskiosoiden pääomavaatimukset ja vastapuoliriski menevän jälleenvakuutuksen vastapuoliriskin pääomavaatimuksen osalta. Pykälän 2 momentissa säädetään, että jos vakavaraisuuspääomavaatimus lasketaan kokonaan tai osittain 11 luvussa tarkoitettua sisäistä mallia käyttäen, tasoitustasojen tavoitemäärä on yhtiön käyttämän mallin mukainen vakavaraisuuspääomavaatimus, jossa on otettu huomioon samat riskit kuin 1 momentin mukaisessa laskelmassa.

Lain 11 luvun 9–34 §:ssä säädetään niistä edellytyksistä, joiden on täyttyvä, jotta vakuutusyhtiö voi siirtyä käyttämään standardikaavan asemasta sisäistä mallia. Luvun 34 §:n mukaan Finanssivalvonta voi myös vaatia yhtiötä tekemään osittaisen tai kokonaisen sisäisen mallin, jos

yhtiön riskiprofiili ei vastaa standardikaavan oletuksia. Sille ajalle, kun yhtiö tekee Finanssivalvonnan vaatimuksesta sisäistä mallia, Finanssivalvonta voi korottaa yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimusta 25 luvun 4 §:n mukaisesti. Yhtiö voi tietenkin sopeuttaa toimintaansa niin, että standardikaavan oletukset täyttyvät. Yhtiö voi myös tyytyä täyttämään korotetun vakavaraisuuspääomavaatimuksen muuttamatta toimintaansa.

Korotetun vakavaraisuuspääomavaatimuksen on katsottava edustavan sitä oman varallisuuden määrää, joka vakuutusyhtiöllä olisi 12 luvun mukaan oltava vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi. Täten on johdonmukaista, että korotettu vakavaraisuuspääomavaatimus otetaan huomioon 1 momentissa tarkoitettulta osalta tasoitusmäärän tavoitemäärässä. Tällöin myös kohdellaan yhtäläisesti kahta samanlaista yhtiötä, joista toinen on tehnyt sisäisen mallin ja toinen tyytyy vain täyttämään korotetun vakavaraisuuspääomavaatimuksen.

Edellä sanotun johdosta pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan 1 ja 2 momenteissa tarkoitettussa vakavaraisuuspääomavaatimuksessa otetaan huomioon mahdollinen 25 luvun 4 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen riskien osalta.

5 c §. *Tasoitusmäärälle hyvitettyä korko.* Pykälän 1 momentin mukaan tasoitusmäärälle hyvitetään korkoa. Koron hyvittäminen tukee tasoitusmäärän reaaliarvon säilymistä. Tasoitusmäärää vastaavat varat sijoitettuina antavat sijoitustuottoja. Siten voidaan katsoa, että tasoitusmäärälle hyvitettyä korkoa voidaan rahoittaa näiden sijoitustuottojen kautta. Tasoitusmäärälle hyvitettyä korko ei saa ylittää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korkoa. Käytännössä tämä korko voi olla myös negatiivinen. Vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 b §:n 3 momentin mukaan tasoitusmäärän purku- ja kartutusvahinkosuhteet on valittava niin, että vakuutusyhtiön vakuutusliikkeen ja korvauskulujakautuman enusteeseen perustuva tasoitusmäärän arvioitu kehitys johtaa tavoitemäärää vastaavaan karttumaan vähintään 10 vuodessa ja korkeintaan 20 vuodessa. Luvun 5 c §:n 2 momentin mukaan vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset tasoitusmäärän laskuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvitetä, kun tasoitusmäärä ylittää tavoitemäärän. Ei ole perusteltua, että oltaessa tavoitemäärän alapuolella, jolloin tavoitemäärään pitäisi pyrkiä, käytetään negatiivista korkoa, kun taas koron hyvittämistä ei vaadita tavoitemäärän yläpuolella. Lisäksi negatiivisen koron soveltaminen on ristiriidassa tasoitusmäärän reaaliarvon säilymisen kanssa. Negatiivisen koron soveltaminen saattaa jopa vaarantaa 5 b §:n 3 momentissa tarkoitettua vaatimuksen täyttymisen.

Edellä sanotun johdosta pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että hyvitettyä korko ei saa olla negatiivinen. Säännös on kansallinen.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa 2 momenttia.

10 luku **Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuovelka vakavaraisuuslaskennassa**

8 §. *Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 momentissa määräaikoja ehdotetaan kuitenkin tarkennettaviksi siten, että ne vastaavat nykyistä paremmin Solvenssi II -direktiivin 77 b artiklan 2 kohdan tarkoitusta. Pykälän 7 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

Pykälän uudessa 3–5 momentissa tarkennetaan volatiliteettikorjauksen vahvistamista ja julkaisemista, jotka suorittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen Solvenssi II -direktiivin

77 e artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla. Säännökset ovat siten relevantteja pääosin vain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja täytäntöönpanosäädöksiä antavan komission kannalta. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen raportoi virallisen luvun kuukausitasolla verkkosivuillaan koneellisesti luettavassa muodossa, mikä vähentää vakuutusyhtiöiden tarvetta itse tulkita ja laskea kyseistä erää. Pykälän 4 momenttiin on kirjoitettu auki sisällöltään viittaus direktiivin 77 d artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyyn korkomarginaaliin. Komission tulkinnan mukaan pykälässä tarkoitettut asiat on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Pykälän 3–5 momentissa pannaan täytäntöön nykyistä selkeämmin direktiivin 77 d artiklan 3 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

Pykälän uusi 6 momentti on nykytilaa selventävä. Muutosdirektiivillä on muutettu säännöksessä tarkoitettujen peruspisteiden määrää. Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklan 4 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

11 luku **Pääomavaatimukset**

2 §. *Vakavaraisuuspääomavaatimus.* Pykälän uudessa 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nimenomaisesti, ettei vakavaraisuuspääomavaatimus saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä. Komission tulkinnan mukaan asia on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Momentissa pannaan täytäntöön nykyistä selkeämmin Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklan 6 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

21 a §. *Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista koskevasta hakemuksesta.* Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan tarkennettavaksi sisäisiä malleja koskien Finanssivalvonnan tiedonantovelvollisuuksia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Yleisen yhteistyö- ja tiedonantovelvollisuuden sijaan sisäisiä malleja koskevista asioista ilmoittamisesta säädettäisiin nimenomaisesti. Pykälässä tarkoitettu Finanssivalvonnan ilmoittaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle on tehtävä asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Pykälässä säädetään myös asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta pyynnöstä antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua tehdäkseen päätöksen sisäistä mallia koskevasta hakemuksesta.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiivin 112 a artiklaan lisätty 3a kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

25 luku **Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta**

5 §. *Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen.* Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Solvenssi II -direktiivissä tarkoitettun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon.

Momenttia sovellettaessa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Finanssivalvonnan pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Sanottu ei kuitenkaan rajoita asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen toimivaltuuksia.

Momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi myös sitä, että Finanssivalvonta voi jatkaa pykälässä tarkoitettua määräaikaan vain sillä edellytyksellä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Finanssivalvonta ei voi todeta direktiivissä tarkoitettua poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaoloa itse taikka tehdä päätöstä määräajan jatkamisesta ilman Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tekemää tällaisen tilanteen toteutusta. Samalla tavalla kuin voimassa olevan säännöksen mukaan, Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät, mukaan luettuna vakuutusteknisen vastuuvielan keskimääräinen kesto-aika (duraatio), kun se arvioi erityisesti lisämääräajan pituutta.

Finanssivalvonnan on pyyntöä tehdessään ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen on päätöstä tehdessään arvioitava, onko kyseessä Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu poikkeuksellisen epäsuotuisa tilanne. Mainitun säännöksen mukaan poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä:

- a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla;
- b) pitkään alhainen korkotaso;
- c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.

Komission tulkinnan mukaan asia on pantava täytäntöön nykyistä tarkemmin kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Momentissa pannaan täytäntöön nykyistä selkeämmin Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toinen alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

27 a §. *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehityksessä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista.* Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan tarkennettavaksi Finanssivalvonnan tiedonantovelvollisuuksia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle. Pykälää sovelletaan seuraavissa kolmessa tilanteessa, joissa voi ilmaantua rajat ylittäviä vaikutuksia ja joista kahdessa ensimmäisessä suomalainen vakuutusyhtiö toimii toisessa ETA-valtiossa ja kolmannessa tilanteessa ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö toimii Suomessa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoitautumisvapauden perusteella:

- 1) vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät (1 momentin mukainen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus);
- 2) vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehityksessä olevia riskejä muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi (1 momentin mukainen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus); tai
- 3) Finanssivalvonnalla on vakavia ja perusteltuja huolia kuluttajansuojaan liittyen (2 momentin mukainen isäntävaltion valvontaviranomaisen oikeus ilmoittaa).

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen

käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät voi saada kahdenvälistä ratkaisua aikaan.

Pykälän 4 momentin mukaan ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia. Säännöksen tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin. Vastaavasti 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoituksen perusteella on voitava tehdä asianmukainen arviointi ulkomaisen ETA-vakuutusyrityksen tilanteesta ja vaikutuksista Suomen markkinoihin.

Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 2, 3 ja 4 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

27 b §. Yhteistoimintafoorumit. Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn uuden 152 b artiklan 1 kohdan mukaan tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi omasta aloitteestaan tai asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja koordinoida eli sovittaa yhteen sen toimintaa, jos vakuutusyrityksen toiminnan johdosta ilmenee perusteltuja huolia vakuutettuihin etuihin liittyvistä kielteisistä vaikutuksista. Yhteistoimintafoorumin tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja tehostaa yhteistoimintaa eri valvontaviranomaisten välillä.

Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen yhteistoimintafoorumin perustamiseksi edellytetään ensinnäkin, että jäsenvaltioon rekisteröity vakuutusyritys palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittaa tai aikoo harjoittaa vakuutusten tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa. Toiseksi edellytetään, että:

- tällaisella toiminnalla on oltava merkitystä toisen vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille;
- vakuutusyrityksen kotivaltion valvontaviranomainen on antanut Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettun ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittyvässä olevista riskeistä (vrt. edellä luvun 27 a §:n 1 momenttiin ehdotettu säännös); tai
- asia on annettu Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi rajat ylittävissä tilanteissa perustaa yhteistoimintafoorumin. Tällöin edellytetään ainoastaan, että Finanssivalvonnan on sovittava asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa. Yhteistoimintafoorumin perustamista arvioitaessa ja sitä tosiasiallisesti tehtäessä Finanssivalvonta voi ottaa huomioon edellä 27 a §:n 1 momentissa tarkoitettut tilanteet, joissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin, mutta Finanssivalvonta ei kuitenkaan ole sidottu niihin tilanteisiin. Isäntävaltion valvontaviranomaisena Finanssivalvonta voisi siten perustaa yhteistoimintafoorumin myös tilanteissa, joissa on esimerkiksi kyse kuluttajansuojaan liittyvistä huolista, jos Finanssivalvonta sopii yhteistoimintafoorumin perustamisesta muiden asianomaisten valvontaviranomaisten kanssa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat, koska Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin ainoastaan niiden ehtojen täytyttyä. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös Finanssivalvonnan oikeudesta osallistua sellaisen yhteistoimintafoorumin toimintaan, jonka on perustanut ja aloittanut toisen asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen tai Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen.

Pykälän 3 momentin mukaan yhteistoimintafoorumille toimitettavien tietojen on oltava tarpeellisia, riittävän yksityiskohtaisia, kattavia ja oikea-aikaisia siten, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin ja että yhteistoimintafoorumi voisi toimia asianmukaisesti. Momentti ei vaikuta asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan soveltamiseen.

Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 b artiklan 3 kohdan mukaisesti selvää on, että yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 b artikla (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

26 luku Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta

28 §. *Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista.* Pykälän 2 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi nimenomaisesti, että pykälän 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta on viipymättä ilmoitettava myös Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten ohella. Kaikille näille viranomaisille on myös toimitettava täydelliset hakemusta koskevat tiedot ja uuden säännöksen mukaan myös kaikki vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat.

Momentissa säädetään Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta antaa asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti pyynnöstä teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle sitä pyytäneelle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua hakemuksia koskevien päätösten tekemiseksi.

Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvojan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee ryhmän sisäisen mallin käyttämistä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

35 §. Päätös menettelyn soveltamisesta. Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvojan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 237 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee vakuutusyhtiön tytäryhtiötä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten näkemykset.

Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 237 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

31 luku **Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset**

5 §. Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädetään niistä riittäviä tietoja koskevista vaatimuksista, joita vakuutusmatemaatikolta edellytetään. Kohdan mukaan vakuutusmatemaatikolta edellytetään riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, kirjanpidosta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä. Säännös on kansallinen.

Voimassa olevat vakuutusmatemaatikon riittäviä tietoja koskevat vaatimukset perustuvat eurooppalaisten aktuaariyhdistysten yhdistyksen AAE:n (Actuarial Association of Europe, aiemmin Groupe Consultatif Actuariel Européen) laatimaan eurooppalaiseen aktuaarikoulutuskehiköön (engl. core syllabus for actuarial training in Europe). AAE on uudistanut tämän koulutuskehikon vuonna 2019. Muutettavan lainkohdan vaatimukset ehdotetaan päivitettäväksi siten, että ne vastaavat AAE:n uutta aktuaarikoulutuskehikkoa. Samalla vaatimusten sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi niin, että se mahdollistaa vaatimusten muuttamisen jatkossa ilman lain muuttamista.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusmatemaatikolta voitaisiin edellyttää tietoja sijoitustoiminnasta nykyistä laajemmin. Lisäksi kohtaan ehdotetaan lisättäväksi vaatimukset riittävästä tiedoista, jotka koskevat taloustiedettä, tietojenkäsittelyä ja muita vakuutusmatemaatikolta edellytettäviä aloja.

6 §. Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta. Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta laatii vaatimukset 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen osoittamiseksi, ja lautakunnalle suoritetaan tarvittavat lautakunnan määräämät kokeet ja muut suoritukset.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan on muuttaessaan 2 momentin nojalla antamia vakuutusmatemaatikon tutkintovaatimuksia huolehdittava riittävästä siirtymäajoista. Tällä pyritään siihen, että vaatimukset eivät kohtuuttomasti kasva tai muutu sellaisten henkilöiden osalta, jotka ovat aloittaneet tutkinnon suorittamisen ennen muutosta voimassa olevien vaatimusten perusteella. Kun tutkintovaatimuksia on aikaisemmin muutettu, on tutkinnon suorittajana pidetty henkilöä, joka on suorittanut hyväksyttävästi jonkin lautakunnalle tehtävän suorituksen ennen muutettujen vaatimusten voimaantuloa. Siirtymäaikana on aiemmin käytetty vähintään kolmea vuotta. Lähtökohtana on, että jatkossakin vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta pyrkisi noudattamaan vastaavia siirtymäaikoja. Tutkintoa suorittava henkilö voisi siten lähtökohtaisesti suorittaa vakuutusmatemaatikon

tutkinnon edellyttämät suoritukset loppuun ennen muutosta voimassa olleiden vaatimusten mukaisesti kohtuullisen ajan kuluessa uusien vaatimusten voimaantulosta. Säännös on kansallinen.

6.2 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joita tässä esityksessä ehdotetaan vakuutusyhtiölakiin Solvenssi II -direktiivin johdosta. Niitä vakuutusyhtiölain säännöksiä, jotka uusina mainitaan tässä lain soveltamisalaa koskevassa säännöksessä, ovat vakuutusyhtiölain 2 luvun 5 a § sekä 25 luvun 27 a ja 27 b §. Solvenssi II -direktiiviä ei sovelleta suomalaisiin lakisäateistä työeläkevakuutustoimintaa harjoittaviin yhtiöihin.

6.3 Laki vakuutusten tarjoamisesta

5 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 13 kohdassa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain (747/2012) oikeaan pykälään.

40 §. *Kytkeykaupan kieltä kuluttajakaupassa.* Pykälän 2 momentissa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain oikeaan pykälään.

41 §. *Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkeykaupan kieltä muussa kuin kuluttajakaupassa.* Pykälän 2 momentissa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain oikeaan pykälään.

58 §. *Vastuuvakuutus.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan teknisiä tarkistuksia vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismääriin. Ehdotus vastaa IDD-muutosasetuksella muutetun IDD-direktiivin 10 artiklan 4 kohtaa (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

6.4 Vakuutusopimuslaki

5 d §. *Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista.* Pykälän 2 momentissa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain oikeaan pykälään. Pykälätekstissä tehdään myös joitakin muita vähäisiä kielellisiä tarkistuksia, jotka kuitenkin vastaavat sisällöltään voimassa olevaa säännöstä.

7 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Ponsi

Koska direktiiveissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti laissa 303/2015 sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 981/2013,

lisätään 2 lukuun uusi 5 a §, 9 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 lukuun uusi 21 a §, 25 lukuun uusi 27 a ja 27 b § sekä 31 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 981/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

Toimiluvan myöntäminen

5 a §

Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa

Jos Finanssivalvonta aikoo myöntää toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelman mukaan osaa toiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisten vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava.

9 luku

Vastuuelka kirjanpidossa

5 §

Tasoitumäärän tavoitemäärä

Edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettussa vakavaraisuuspääomavaatimuksessa otetaan huomioon mahdollinen 25 luvun 4 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen riskien osalta.

5 c §

Tasoitumäärälle hyvitetävä korko

Tasoitusmääräsiirron yhteydessä tasoitusmäärälle hyvitetään korkoa. Hyvitetävä korko ei saa ylittää sellaista 10 luvun 7 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan diskonttauksessa käytettävää euron viiden vuoden riskitöntä korkoa, missä ei ole otettu huomioon 10 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vastaavuuskorjausta eikä volatiliteettikorjausta. Hyvitetävä korko ei kuitenkaan saa olla negatiivinen.

Vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset laskuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvitetä, kun tasoitusmäärä ylittää tavoitemäärän.

10 luku

Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuovelka vakavaraisuuslaskennassa

8 §

Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen

Vakuutusyhtiö voi Finanssivalvonnan ennalta antamalla suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta korkokäyrään laskeessaan käyttämisen edellytykset täyttäviin vakuutusvelvoitteisiin liittyvää 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia. Vakuutusyhtiö, joka käyttää vastaavuuskorjausta, ei saa palata menetelmään, johon ei sisälly vastaavuuskorjausta, niin kauan kuin vastaavuuskorjauksen edellytykset täyttyvät. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset eivät täyty, vakuutusyhtiön on viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täyttämiseksi. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset ovat jääneet täyttymättä yli kaksi kuukautta päivämäärästä, jona vakuutusyhtiö ei enää täyttänyt ehtoja, vakuutusyhtiön on lakattava käyttämästä vastaavuuskorjausta. Vakuutusyhtiö saa Finanssivalvonnan suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua siitä, kun vakuutusyhtiö lakkasi käyttämästä vastaavuuskorjausta.

Vakuutusyhtiö voi käyttää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaisemaa ja Euroopan komission vahvistamaa valuuttakohtaista tai maakohtaista volatiliteettikorjausta korkokäyrään laskeessaan 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille vakuutusvelvoitteille. Maakohtaista volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan.

Riskittömien korkojen volatiliteettikorjauksen suuruus vastaa 65:tä prosenttia riskikorjattua valuuttamarginaalista.

Riskikorjattu valuuttamarginaali lasketaan erotuksena marginaalista sen koron, joka voitaisiin saada kyseisen valuutan viitesalkkuun sisältyvistä omaisuuseristä, ja kyseisen valuutan asiaankuuluvan riskittömän peruskorkokäyrän korkojen välillä, sekä kyseisen marginaalin sen osuuden välillä, joka perustuu realistiseen arvioon omaisuuseriin liittyvästä odotetusta tappiosta tai odottamattomasta luottoriskistä taikka muusta riskistä.

Volatiliteettikorjausta sovelletaan vain niihin asiaankuuluviin korkokäyrän riskittömiin korkoihin, joita ei johdeta ekstrapoloimalla 7 §:n nojalla. Asiaankuuluvien korkokäyrän riskittömien korkojen ekstrapolointi perustuu näihin korjattuihin riskittömiin korkoihin.

Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 2 momentissa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi

kuin 85 peruspistettä. Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuutamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.

Lisäksi oletuksista, menetelmistä ja tarvittavista parametreista volatiliteettikorjauksen ja vastaavuuskorjauksen laskemiseksi säädetään komission asetuksen I osaston III luvun 4 jakson 3 ja 4 alajaksossa.

11 luku

Pääomavaatimukset

2 §

Vakavaraisuuspääomavaatimus

Vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.

Sisäiset mallit vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa

21 a §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämisestä tai sen muuttamisesta koskevasta hakemuksesta

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat sisäisen mallin käyttämisestä tai sen muuttamisesta. Finanssivalvonnan tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.

25 luku

Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta

5 §

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen

Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköi-

sesti pysty täyttämään jotakin 3 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Vain jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on todennut Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, Finanssivalvonta voi vielä pidentää 4 momentin mukaisesti jatkettua määräaika kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Jos jatkettua määräaika vielä pidennetään, vakuutusyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vaka-
varaisuuspääomavaatimuksen täyttämässä tai riskiprofiilin muuttamisessa.

27 a §

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi, ja rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Finanssivalvonta voi ilmoittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös, jos Finanssivalvonnalla on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita.

Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät pääse kahdenväliseen ratkaisuun.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia.

27 b §

Yhteistoimintafoorumit

Finanssivalvonta voi perustaa yhteistoimintafoorumin sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa.

Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat. Finanssivalvonta voi osallistua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten perustaman yhteistoimintafoorumin toimintaan.

Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä toimitettava kaikki tarpeelliset, riittävän yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintafoorumille.

26 luku

Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta

28 §

Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista

Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toimitettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat. Finanssivalvonnan tai muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua sitä pyytäneelle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

35 §

Päätös menettelyn soveltamisesta

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

- 1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa;
- 2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, taloustieteestä, tietojenkäsittelystä, kirjanpidosta ja muilta

HE 108/2019 vp

vakuutusmatemaatikolta edellytettäviltä aloilta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä;

3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädettyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

6 §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta

Muuttaessaan 2 momentin nojalla antamiaan tutkintovaatimuksia lautakunnan on huolehdittava riittävästä siirtymäajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

2.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena
kuin se on laissa 686/2019, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4, 5 ja 5 a §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia eikä 25–27, 27 a ja 27 b §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

3.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 40 §:n 2 momentti, 41 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:ssä tarkoitettua ammatti-
maista asiakasta;

40 §

Kytkykaupan kielto kuluttajakaupassa

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 5 kohdassa tarkoitettun maksutilin ohessa.

41 §

Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa

Jos vakuutus tarjotaan tavaran tai muun palvelun kuin vakuutuksen ohessa siten, että vakuutus on oheistuote ja tavara tai muu palvelu on päätuote, muulle asiakkaalle kuin 40 §:ssä tarkoitetuille, asiakkaalle on tarjottava mahdollisuus ostaa tarjottava tavara tai palvelu erikseen. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain 8 §:n 5 kohdassa tarkoitettun maksutilin ohessa.

58 §

Vastuuvakuutus

Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivalvonnan hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa

HE 108/2019 vp

kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrän on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

4.

Laki

vakuutusopimuslain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusopimuslain (543/1994) 5 d §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 238/2018, seuraavasti:

5 d §

Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista

Jos vakuutuksen hakija on sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 23 §:ssä tarkoitettu ammat-
timainen asiakas, tältä ei tarvitse pyytää tämän lain 4 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja
eikä tälle tarvitse antaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tehdä 5 c §:ssä tarkoitettua
sijoitusvakuutuksen asianmukaisuuden ja soveltuvuuden arviointia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

Helsingissä 23.1.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

1.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti laissa 303/2015 sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 981/2013,

lisätään 2 lukuun uusi 5 a §, 9 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 lukuun uusi 21 a §, 25 lukuun uusi 27 a ja 27 b § sekä 31 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 981/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

Toimiluvan myöntäminen

5 a §

Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa

Jos Finanssivalvonta aikoo myöntää toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelman mukaan osaa toiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta, Finanssivalvonnalla on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskoh-
tainen ja kattava.*

9 luku

Vastuuvetka kirjanpidossa

5 §

Tasotusmäärän tavoitemäärä

*Edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettussa va-
kavaraisuuspääomavaatimuksessa otetaan
huomioon mahdollinen 25 luvun 4 §:ssä tar-
koitettu vakavaraisuuspääomavaatimuksen
korotus tämän pykälän 1 momentissa tarkoi-
tettujen riskien osalta.*

5 c §

Tasotusmäärälle hyvitetävä korko

Tasotusmääräsiirron yhteydessä tasotus-
määrälle hyvitetään korkoa. Hyvitetävä
korko ei saa ylittää sellaista 10 luvun 7 §:ssä
tarkoitettua vakavaraisuuslaskennassa vastuu-
velan diskonttauksessa käytettävää euron vii-
den vuoden riskitöntä korkoa, missä ei ole
otettu huomioon 10 luvun 8 §:ssä tarkoitettua
vastaavuuskorjausta eikä volatilitteettikor-
jausta.

Vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset las-
kuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvi-
tetä, kun tasotusmäärä ylittää tavoitemäärän.

5 c §

Tasotusmäärälle hyvitetävä korko

Tasotusmääräsiirron yhteydessä tasotus-
määrälle hyvitetään korkoa. Hyvitetävä
korko ei saa ylittää sellaista 10 luvun 7 §:ssä
tarkoitettua vakavaraisuuslaskennassa vastuu-
velan diskonttauksessa käytettävää euron vii-
den vuoden riskitöntä korkoa, missä ei ole
otettu huomioon 10 luvun 8 §:ssä tarkoitettua
vastaavuuskorjausta eikä volatilitteettikor-
jausta. *Hyvitetävä korko ei kuitenkaan saa
olla negatiivinen.*

Vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset las-
kuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvi-
tetä, kun tasotusmäärä ylittää tavoitemäärän.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuuelka vakavaraisuuslaskennassa**Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuuelka vakavaraisuuslaskennassa**

8 §

8 §

*Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen**Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen*

Vakuutusyhtiö voi Finanssivalvonnan ennalta antamalla suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta korkokäyrään laskiessaan käyttämisen edellytykset täyttäviin vakuutusvelvoitteisiin liittyvää 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia. Vakuutusyhtiö, joka käyttää vastaavuuskorjausta, ei saa palata menetelmään, johon ei sisälly vastaavuuskorjausta, niin kauan kuin käyttämisen edellytykset täyttyvät. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset eivät täyty, vakuutusyhtiön olisi viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täyttämiseksi. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset ovat jääneet täyttymättä yli kaksi kuukautta, vakuutusyhtiön olisi lakattava käyttämästä vastaavuuskorjausta, ja vakuutusyhtiö saisi Finanssivalvonnan suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua.

Vakuutusyhtiö voi käyttää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaisemaa ja Euroopan komission vahvistamaa valuutta-kohtaista tai maakohtaista volatiliteettikorjausta korkokäyrään laskiessaan 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille vakuutusvelvoitteille. Maakohtaista volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan.

Vakuutusyhtiö voi Finanssivalvonnan ennalta antamalla suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta korkokäyrään laskiessaan käyttämisen edellytykset täyttäviin vakuutusvelvoitteisiin liittyvää 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia. Vakuutusyhtiö, joka käyttää vastaavuuskorjausta, ei saa palata menetelmään, johon ei sisälly vastaavuuskorjausta, niin kauan kuin *vastaavuuskorjauksen käyttämisen* edellytykset täyttyvät. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset eivät täyty, vakuutusyhtiön on viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täyttämiseksi. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset ovat jääneet täyttymättä yli kaksi kuukautta *päivämäärästä, jona vakuutusyhtiö ei enää täyttänyt ehtoja, vakuutusyhtiön on* lakattava käyttämästä vastaavuuskorjausta. Vakuutusyhtiö saa Finanssivalvonnan suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua *siitä, kun vakuutusyhtiö lakkasi käyttämästä vastaavuuskorjausta.*

Vakuutusyhtiö voi käyttää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaisemaa ja Euroopan komission vahvistamaa valuutta-kohtaista tai maakohtaista volatiliteettikorjausta korkokäyrään laskiessaan 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille vakuutusvelvoitteille. Maakohtaista volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan.

Riskittömien korkojen volatiliteettikorjauksen suuruus vastaa 65:tä prosenttia riskikorjatusta vahuuttamarginaalista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Riskikorjattu valuuttamarginaali lasketaan erotuksena marginaalista sen koron, joka voitaisiin saada kyseisen valuutan viitesalkkuun sisältyvistä omaisuuseristä, ja kyseisen valuutan asiaankuuluvan riskittömän peruskorkokäyrän korkojen välillä, sekä kyseisen marginaalin sen osuuden välillä, joka perustuu realistiseen arvioon omaisuuseriin liittyvästä odotetusta tappiosta tai odottamattomasta luottoriskistä taikka muusta riskistä.

Volatiliteettikorjausta sovelletaan vain niihin asiaankuuluviin korkokäyrän riskittömiin korkoihin, joita ei johdeta ekstrapoloimalla 7 §:n nojalla. Asiaankuuluvien korkokäyrän riskittömien korkojen ekstrapolointi perustuu näihin korjattuihin riskittömiin korkoihin.

Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 2 momentissa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 85 peruspistettä. Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.

Lisäksi oletuksista, menetelmistä ja tarvittavista parametreista volatiliteettikorjauksen ja vastaavuuskorjauksen laskemiseksi säädetään komission asetuksen I osaston III luvun 4 jakson 3 ja 4 alajaksossa.

Lisäksi oletuksista ja menetelmistä sekä tarvittavista parametreista volatiliteettikorjauksen ja vastaavuuskorjauksen laskemiseksi säädetään komission asetuksen I osaston III luvun 4 jakson 3 ja 4 alajaksossa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 luku

Pääomavaatimukset

2 §

Vakavaraisuuspääomavaatimus

*Vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kat-
taa volatilititeettikorjauksen muutoksista johtu-
vaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.*

*Sisäiset mallit vakavaraisuuspääomavaati-
muksen laskennassa*

21 a §

***Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus si-
säisen mallin käyttämistä tai sen muutta-
mista koskevasta hakemuksesta***

*Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroo-
pan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kai-
kista hakemuksista, jotka koskevat sisäisen
mallin käyttämistä tai sen muuttamista. Fi-
nanssivalvonnan tai yhden tai useamman
muun asianomaisen valvontaviranomaisen
pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkevi-
ranomainen voi antaa teknistä apua Finansi-
valvonnalle tai muulle asianomaiselle valvon-
taviranomaiselle hakemuksia koskevien pää-
tösten osalta.*

25 luku

**Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhti-
sön valvonta**

5 §

*Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttä-
mättä jääminen*

25 luku

**Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhti-
sön valvonta**

5 §

*Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttä-
mättä jääminen*

Voimassa oleva laki

Jos rahoitusmarkkinoilla ilmenee poikkeuksellisia häiriöitä, Finanssivalvonta voi pidentää 4 momentin mukaista jatkettua määräaikaa kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Vakuutusyhtiön on tällöin toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämässä tai riskiprofiilin muuttamisessa.

Ehdotus

Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin 3 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Vain jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on todennut Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, Finanssivalvonta voi vielä pidentää 4 momentin mukaisesti jatkettua määräaikaa kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Jos jatkettua määräaikaa vielä pidennetään, vakuutusyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämässä tai riskiprofiilin muuttamisessa.

27 a §

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi, ja rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonta voi ilmoittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös, jos Finanssivalvonnalla on kuluttajan suojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita.

Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät pääse kahdenväliseen ratkaisuun.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia.

27 b §

Yhteistoimintaforumit

Finanssivalvonta voi perustaa yhteistoimintaforumin sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa.

Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintaforumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat. Finanssivalvonta voi osallistua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten perustaman yhteistoimintaforumin toimintaan.

Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä toimitettava kaikki tarpeelliset, riittävän yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintaforumille.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 luku

26 luku

Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta

Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta

28 §

28 §

Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista

Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista

Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava asiasta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja toimitettava niille täydellinen hakemus.

Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava *hakemuksen vastaanotamisesta* muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toimittava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat. Finanssivalvonnan tai muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua sitä pyytäneelle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen asettaman lautakunnan päätösehdotus hylätään, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

35 §

35 §

Päätös menettelyn soveltamisesta

Päätös menettelyn soveltamisesta

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole

Voimassa oleva laki

pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen asettaman lautakunnan päätösehdotus hylätään, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.

Ehdotus

pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti*, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa;

2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, kirjanpidosta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä; *sekä*

3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa;

2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, *sijoitustoiminnasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, taloustieteestä, tietojenkäsittelystä, kirjanpidosta ja muilta vakuutusmatemaatikolta edellytettäviltä aloilta* sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä;

3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta

—————
*Muuttaessaan 2 momentin nojalla antami-
aan tutkintovaatimuksia lautakunnan on hu-
lehdittava riittävästä siirtymäajasta.*

—————
*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

2.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena
 kuin se on laissa 686/2019, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia sekä 25–27 §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4, 5 ja 5 a §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia eikä 25–27, 27 a ja 27 b §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 40 §:n 2 momentti, 41 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 18 §:ssä tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

13) *ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:ssä tarkoitettua ammattimaista asiakasta;

40 §

40 §

Kytkeykaupan kielto kuluttajakaupassa

Kytkeykaupan kielto kuluttajakaupassa

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.

41 §

41 §

Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkeykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa

Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkeykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa

Voimassa oleva laki

Jos vakuutus tarjotaan tavaran tai muun palvelun kuin vakuutuksen ohessa siten, että vakuutus on oheistuote ja tavara tai muu palvelu on päätuote, muulle asiakkaalle kuin 40 §:ssä tarkoitetuille, asiakkaalle on tarjottava mahdollisuus ostaa tarjottava tavara tai palvelu erikseen. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain 8 §:n 5 kohdassa tarkoitettun maksutilin ohessa.

58 §

Vastuuvakuutus

Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivallannon hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 250 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrä on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.

Ehdotus

Jos vakuutus tarjotaan tavaran tai muun palvelun kuin vakuutuksen ohessa siten, että vakuutus on oheistuote ja tavara tai muu palvelu on päätuote, muulle asiakkaalle kuin 40 §:ssä tarkoitetuille, asiakkaalle on tarjottava mahdollisuus ostaa tarjottava tavara tai palvelu erikseen. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain 8 §:n 5 kohdassa tarkoitettun maksutilin ohessa.

58 §

Vastuuvakuutus

Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivallannon hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrä on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

vakuutusopimuslain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusopimuslain (543/1994) 5 d §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 238/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 d §

5 d §

Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista

Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista

Jos vakuutuksen hakija on sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 18 §:ssä tarkoitettu ammattimainen asiakas, tältä ei tarvitse pyytää *edellä* 4 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tälle tarvitse antaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tehdä 5 c §:ssä tarkoitettua sijoitusvakuutuksen asianmukaisuuden ja soveltuvuuden arviointia.

Jos vakuutuksen hakija on sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 23 §:ssä tarkoitettu ammattimainen asiakas, tältä ei tarvitse pyytää *tämän lain* 4 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tälle tarvitse antaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tehdä 5 c §:ssä tarkoitettua sijoitusvakuutuksen asianmukaisuuden ja soveltuvuuden arviointia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

**Euroopan finanssivalvojen järjestelmän uudistaminen (ESFS / ESA Review)
Solvenssi II -direktiivin muutostarpeet (muutosdirektiivin 2 artikla)**

Solvenssi II (SII) alkuperäinen	SII-muutosdirektiivi	Vakuutusyhtiölaki (VYL), muutosehdotus	Perustelut ja muut huomiot
<p>Artikla 77d(4)</p> <p>4. Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 3 kohdassa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella aina, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 100 peruspistettä. (Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan</p>	<p>Artikla 77d(4), I virke (muutos)</p> <p>Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 3 kohdassa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella aina, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 85 peruspistettä. [---]</p>	<p>VYL 10:8.6 § Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen</p> <p>Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 2 momentissa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 85 peruspistettä. Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali</p>	<p>ESFS-ehdotus on vahvistettu ja julkaistu joulukuussa 2019.</p> <p>Komissio on kehottanut Suomea tarkentamaan myös SII-direktiivin 77d artiklan 3 ja 6 kohdan täytäntöönpanoa, ks. Komission huomiot / Solvenssi II -direktiivi, alla.</p>

HE 108/2019 vp

<p>estimaatin lasketaan. Riskikorjattu maamarginaali lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.)</p>		<p>lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.</p>	
<p>Ei säännöstä.</p>	<p>Artikla 112(3a) (uusi kohta)</p> <p>3a. Valvontaviranomaisten on ilmoitettava vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista sisäisen mallin käyttöä ja muuttamista koskevista hakemuksista asetuksen (EU) N:o 1094/2010 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen</p>	<p>VYL 11:21 a § (uusi) Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista koskevasta hakemuksesta</p> <p>Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista. Finanssivalvonnan tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomai-</p>	<p>Säännöskohtaiset perustelut</p> <p>Pykälä on uusi. [---] Pykälässä tarkoitettu Finanssivalvonnan ilmoittaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle on tehtävä asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti.</p> <p>Pykälässä säädetään myös asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti</p>

HE 108/2019 vp

	<p>voi yhden tai useamman asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä antaa teknistä apua sitä pyytäneille valvontaviranomaisille hakemuksia koskevien päätösten osalta mainitun asetuksen 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.</p>	<p>sen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen voi antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.</p>	<p>Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta pyynnöstä antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua tehdäkseen päätöksen sisäistä mallia koskevasta hakemuksesta.</p>
<p>Ei säännöstä.</p>	<p>Artikla 152a (uusi) Ilmoitukset</p> <p>1. Jos kotijäsenvaltion valvontaviranomainen aikoo antaa toimiluvan sellaiselle vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykselle, jonka toimintasuunnitelma osoittaa, että osaa sen liiketoiminnasta harjoitetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella toisessa jäsenvaltiossa, ja jos kyseinen toimintasuunnitelma osoittaa myös, että tällä toiminnalla on todennäköisesti merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille, kotijäsenvaltion valvontaviranomaisen on ilmoitettava asiasta vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen</p>	<p>VYL 2:5 a § (uusi) Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa</p> <p>Jos Finanssivalvonta aikoo myöntää toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelman mukaan osaa toiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.</p>	<p>Säännöskohtaiset perustelut</p> <p>VYL 2:5 a §</p> <p>[---] Tällaisen ilmoituksen tekemiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan osaa liiketoiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa. Toiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää (engl. of relevance) vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta.</p>

HE 108/2019 vp

	<p>vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaiselle.</p>	<p>Ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava.</p>	<p>Pykälän 2 momentin mukaan ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava. Tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin.</p> <p>Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnan eikä muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimemiksiäntöä.</p> <p>Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 1, 3 ja 4 kohta [---].</p>
--	--	--	--

	<p>2. Kotijäsenvaltion valvontaviranomaisen on, 1 kohdassa säädetyn ilmoituksen lisäksi, ilmoitettava vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaiselle myös, jos se havaitsee rahoitusedellytysten heikentymistä tai muita kehittymässä olevia riskejä, joita vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi aiheuttaa ja joilla voi olla rajatylittävä vaikutus. [---]</p> <p>[---] Vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomainen voi myös ilmoittaa asianomaisen kotijäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jos</p>	<p>VYL 25:27 a § (uusi) Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista</p> <p>Jos Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi, ja rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajatylittäviä vaikutuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.</p> <p>Finanssivalvonta voi ilmoittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös,</p>	<p>VYL 25:27 a §</p> <p>[---] Pykälää sovelletaan seuraavissa kolmessa tilanteessa, joissa voi il-</p>
--	--	---	--

	<p>sillä on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita. [---]</p> <p>[---] Valvontaviranomaiset voivat antaa asian vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua tilanteissa, joissa kahdenvälistä ratkaisua ei voida saada aikaan.</p> <p>3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan</p>	<p>jos Finanssivalvonnalla on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita.</p> <p>Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät pääse kahdenväliseen ratkaisuun.</p> <p>VYL 25:27 a §</p> <p>Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava</p>	<p>maantua rajat ylittäviä vaikutuksia ja joista [---] kolmannessa tilanteessa ulkomainen ETA-vakuutusyritys toimii Suomessa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella: [---] 3) Finanssivalvonnalla on vakavia ja perusteltuja huolia kuluttajansuojaan liittyen (2 momentin mukainen isäntävaltion valvontaviranomaisen oikeus ilmoittaa).</p> <p>VYL 25:27 a §</p> <p>Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät voi saada kahdenvälistä ratkaisua aikaan.</p> <p>VYL 25:27 a §</p> <p>Pykälän 4 momentin mukaan ilmoitusten on oltava</p>
--	--	---	--

	<p>suorittaa asianmukainen arviointi.</p> <p>4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset eivät rajoita kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisille tässä direktiivissä säädettyä valvontatoimекsiantoa.</p>	<p>riittävän yksityiskoh- taisia ja kattavia.</p> <p>HUOM! Samantoinen VYL 2:5 a §:n 2 mo- mentti ja säännös- kohtaiset perustelut, ks. edellä.</p> <p>Ei nimenomaista säännöstä, ks. yleis- perusteluiden jakso 2 EU-säädösten tavoit- teet ja pääasiallinen sisältö sekä VYL 2:5 a §:n (edellä) ja VYL 25:27 a §:n säännös- kohtaiset perustelut</p>	<p>riittävän yksityis- kohtaisia ja katta- via. Säännöksen tarkoituksena on, että Euroopan va- kuutus- ja lisäläke- viranomaisen sekä asianomaisen ETA- valtion valvontavi- ranomainen voivat tehdä 1 momentissa tarkoitetuissa tilan- teissa asianmukai- sen arvioinnin suo- malaisen vakuutus- yhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vas- taanottavan ETA- valtion markkinoi- hin. Vastaavasti 2 momentissa tarkoi- tetuissa tilanteissa ilmoituksen perus- teella on voitava tehdä asianmukai- nen arviointi ulko- maisen ETA-va- kuutusyrityksen ti- lanteesta ja vaiku- tuksista Suomen markkinoihin.</p> <p>VYL 25:27 a §</p> <p>Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direk- tiivin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssival- vonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomai- sille Solvenssi II - direktiivissä säädet- tyä valvontatoimекsiantoa.</p>
--	--	--	---

			<p>Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 2, 3 ja 4 kohta [---].</p> <p>Perustelut</p> <p>2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö [---] Edellä tarkoitettujen ilmoitukset eivät rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 4 kohta). [---]</p>
Ei säännöstä.	<p>Artikla 152b (uusi) Yhteistoimintafoorumit</p> <p>1. Vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen voi siinä tapauksessa, että sillä on perusteltua syytä olla huolissaan vakuutusentottajille aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista, omasta aloitteestaan tai yhden tai useamman asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja</p>	<p>VYL 25:27 b § (uusi) Yhteistoimintafoorumit</p> <p>Ei nimenomaista säännöstä, ks. säännöskohtaiset perustelut (direktiivissä säädetään vain EIOPA:n velvollisuuksista)</p> <p>Ks. kuitenkin alla VYL 25:27 b §:n 2 momentti, jossa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää, että EIOPA perustaa yhteistoimintafoorumin.</p>	<p>Säännöskohtaiset perustelut</p> <p>VYL 25:27 b §</p> <p>Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn uuden 152 b artiklan 1 kohdan mukaan tiettyissä rajat ylittävissä tilanteissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen voi omasta aloitteestaan tai asianomaisen valvontaviranomaisen</p>

	<p>koordinoida sitä asianomaisten valvontaviranomaisten välisen tietojenvaihdon ja yhteistoiminnan tehostamiseksi, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys harjoittaa tai aikoo harjoittaa toimintaa, joka perustuu palvelujen tarjoamisen vapauteen tai sijoittautumisvapauteen ja</p> <p>a) tällaisella toiminnalla on merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille;</p> <p>b) jos kotijäsenvaltion valvontaviranomainen on antanut 152 a artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittyvässä olevista riskeistä; tai</p> <p>c) jos asia on annettu 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi.</p>		<p>pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumia ja koordinoita eli sovittaa yhteen sen toimintaa, jos vakuutusyrityksen toiminnan johdosta ilmenee perusteltuja huolia vakuutettuihin etuihin liittyvistä kielteisistä vaikutuksista. Yhteistoimintafoorumia tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja tehostaa yhteistoimintaa eri valvontaviranomaisten välillä.</p> <p>Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen yhteistoimintafoorumia perustamiseksi edellytetään ensinnäkin, että jäsenvaltioon rekisteröity vakuutusyritys palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittaa tai aikoo harjoittaa vakuutusten tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa. Toiseksi edellytetään, että:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tällaisella toiminnalla on oltava merkitystä toisen vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille; - vakuutusyrityksen kotivaltion valvontaviranomainen on antanut Solvenssi II
--	--	--	--

	<p>2. Edellä oleva 1 kohta ei rajoita asianomaisten valvontaviranomaisten oikeutta perustaa yhteistoimintafoorumi, jos ne kaikki sopivat sen perustamisesta.</p>	<p>Finanssivalvonta voi perustaa yhteistoimintafoorumin sovituaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa.</p> <p>Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a</p>	<p>-direktiivin 152 a artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen rahoitus-edellytysten heikentymisestä tai muista kehitysmässä olevista riskeistä (vrt. edellä luvun 27 a §:n 1 momenttiin ehdotettu säännös); tai - asia on annettu Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti.</p> <p>[---] Yhteistoimintafoorumin perustamista arvioitaessa ja sitä tosiasiallisesti tehtäessä Finanssivalvonta voi ottaa huomioon edellä 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut tilanteet, joissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin, mutta Finanssivalvonta ei kuitenkaan ole sidottu niihin tilanteisiin. [---]</p> <p>Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perusta-</p>
--	--	---	---

	<p>3. Yhteistoimintafoorumin perustaminen 1 ja 2 kohdan mukaisesti ei rajoita kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisille tässä direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.</p>	<p>§:n 1 momentissa tarkoitettut seikat. Finanssivalvonta voi osallistua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisen perustaman yhteistoimintafoorumin toimintaan.</p> <p>Ei nimenomaista säännöstä, ks. yleisperusteluiden jakso 2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö sekä VYL 25:27 b §:n säännöskohtaiset perustelut.</p>	<p>maan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitettut seikat, koska Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin ainoastaan niiden ehtojen täytyessä. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös Finanssivalvonnan oikeudesta osallistua sellaisen yhteistoimintafoorumin toimintaan, jonka on perustanut ja aloittanut toisen asianomaisten ETA-valtion valvontaviranomainen tai Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen.</p> <p>VYL 25:27 b §</p> <p>Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 b artiklan 3 kohdan mukaisesti selvää on, että yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.</p>
--	---	---	---

	<p>4. Rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 35 artiklan soveltamista asianomaisten valvontaviranomaisten on toimitettava vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä kaikki tarpeelliset tiedot oikea-aikaisesti, jotta yhteistoimintafoorumi voi toimia asianmukaisesti.</p>	<p>Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä toimitettava kaikki tarpeelliset, riittävän yksityiskohdaiset ja kattavat tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintafoorumille.</p>	<p>Perustelut</p> <p>2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö</p> <p>[---] Edellä tarkoitettun yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 3 kohta). [---]</p> <p>VYL 25:27 b §</p> <p>Pykälän 3 momentin mukaan yhteistoimintafoorumille toimitettavien tietojen on oltava tarpeellisia, riittävän yksityiskohtaisia, kattavia ja oikea-aikaisia siten, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin ja että yhteistoimintafoorumi</p>
--	---	---	---

HE 108/2019 vp

			voisi toimia asianmukaisesti. Momentti ei vaikuta asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan soveltamiseen.
Artikla 231(1)(3) Ryhmävalvojan on viipymättä tiedotettava muut valvontaviranomaisten kollegion jäsenet ja toimitettava heille täydellinen hakemus.	Artikla 231(1)(3) (muutos) Ryhmävalvojan on viipymättä ilmoitettava muille valvontaviranomaisten kollegion jäsenille, vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen mukaan lukien, hakemuksen vastaanottamisesta ja toimitettava kyseisille jäsenille täydellinen hakemus, yrityksen toimittamat asiakirjat mukaan lukien. Vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi yhden tai useamman asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä antaa teknistä apua sitä pyytäneille valvontaviranomaisille hakemuksia koskevien päätösten osalta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.	VYL 26:28.2 § (muutos) Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toimittettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat. Finanssivalvonnan tai muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua sitä pyytäneelle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.	Säännöskohtaiset perustelut [---] Momentissa säädetään Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta antaa asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti pyynnöstä teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle sitä pyytäneelle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua hakemuksia koskevien päätösten tekemiseksi. [---]
Artikla 231(3)(3) Jos lautakunnan ehdottama päätös hylätään asetuksen (EU) N:o	Artikla 231(3)(3), I virke (muutos) Jos vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päätöstä	VYL 26:28.5 § (muutos) Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista	Säännöskohtaiset perustelut Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvo-

HE 108/2019 vp

<p>1094/2010 41 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 44 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti, ryhmävalvoja tekee lopullisen päätöksen. Asianomaisten valvontaviranomaisten on tunnustettava päätös sitovaksi ja sovellettava sitä. Kuuden kuukauden määräaika pidetään mainitun asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna soviteluajana.</p>	<p>asetuksen (EU) N:o 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ryhmävalvojan on tehtävä lopullinen päätös. [---]</p>	<p>valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssi- valvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssi- valvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.</p> <p>VYL 26:1.1 § 13 kohta (voimassa oleva)</p> <p>Määritelmät</p> <p>Tässä luvussa tarkoitetaan:</p> <p>-----</p> <p>13) <i>Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksella</i> Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1094/2010;</p> <p>-----</p>	<p>jan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee ryhmän sisäisen mallin käyttämistä koskevaa hake- musta. Tällöin Finanssi- valvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.</p>
--	--	---	--

HE 108/2019 vp

<p>Artikla 237(3)(3),</p> <p>Jos lautakunnan ehdottama päätös hylätään asetuksen (EU) N:o 1094/2010 41 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 44 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti, ryhmävalvoja tekee lopullisen päätöksen. Asianomaisten valvontaviranomaisten on tunnustettava päätös sitovaksi ja sovellettava sitä. Kolmen kuukauden määräaikaa pidetään kyseisen asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna sovitteluaihana.</p>	<p>Artikla 237(3)(3), I virke (muutos)</p> <p>Jos vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päätöstä asetuksen (EU) N:o 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ryhmävalvojan on tehtävä lopullinen päätös. [---]</p>	<p>VYL 26:35.5 § Päätös menettelyn soveltamisesta (muutos)</p> <p>Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.</p> <p>VYL 26:1.1 § 13 kohta (voimassa oleva)</p> <p>Määritelmät</p> <p>Tässä luvussa tarkoitetaan: ----- 13) <i>Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksella</i> Euroopan valvontaviranomaisen</p>	<p>Säännöskohtaiset perustelut</p> <p>Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvojan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 237 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee vakuutusyhtiön tytäryhtiöitä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten näkemykset.</p>
--	---	---	---

HE 108/2019 vp

		(Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1094/2010; -----	
<p>Artikla 248(4)(3)</p> <p>Ryhmävalvojan on asianomaisia valvontaviranomaisia kuultuaan otettava asianmukaisesti huomioon Euroopan vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komitean kahden kuukauden kuluessa kuulemispyynnön vastaanottamisesta antama lausunto ennen lopullisen päätöksensä tekoa. Päätös on perusteltava, ja siihen on sisällyttävä selitys, jos Euroopan vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komitean antamasta lausunnosta on poikettu merkittävästi. Ryhmävalvojan on toimitettava päätös muille asianomaisille valvontaviranomaisille.</p>	(Kumotaan 248 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta.)	<p>Ei VYL-muutostarvetta.</p> <p>Laki Finanssivalvonnasta 3 a § 3 ja 4 momentti (voimassa olevat)</p> <p>Yhteinen valvontamekanismi ja Euroopan finanssivalvontajärjestelmä</p> <p>Tehtäviään suorittaessaan Finanssivalvonnassa on otettava huomioon sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, 3 §:n 4 momentissa mainitussa asetuksessa tarkoitetut EKP:n päätökset, ohjeet ja suositukset sekä EKP:n mainitun asetuksen nojalla antamat säädökset sekä 2 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitetun Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen, jäljempänä Euroopan</p>	<p>Perustelut</p> <p>3 Nykytila ja sen arviointi</p> <p>Solvenssi II-direktiivin 248 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan kumoaminen muutodirektiivillä ei aiheuta tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n 3 ja 4 momentissa, jossa kumotussa kohdassa tarkoitettu asiasta säädetään, ei enää nykyisin viitata vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komiteaan (CEIOPS) vaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiseen.</p>

		<p>valvontaviranomaiset, päätökset, ohjeet ja suositukset, Euroopan järjestelmäriskikomitean suositukset sekä teknisiä standardeja sisältävät Euroopan komission säädökset, jotka komissio antaa sille Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn toimivallan nojalla.</p> <p>Jollei Euroopan valvontaviranomaisen tai Euroopan järjestelmäriskikomitean antaman ohjeen tai suosituksen noudattaminen ole mahdollista, Finanssivalvonnan on esitettävä perustelut ohjeesta tai suosituksesta poikkeamiseen ja toimitettava ne asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle tai Euroopan järjestelmäriskikomitealle.</p>	
--	--	---	--

**Komission huomiot
Solvenssi II -direktiivi**

SII alkuperäinen	Komission huomiot (englanniksi)	VYL muutosehdotus	Perustelut ja muut huomiot
<p>Artikla 77d(6)</p> <p>6. Poiketen siitä, mitä 101 artiklassa säädetään, vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatilitteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.</p>	<p>[---] Unexpected losses from existing business due to changes of the volatility adjustment would therefore, by default, need to be covered in the calculation of the Solvency Capital Requirement. For this reason, [the Commission is] of the view that the exception for the volatility adjustment as set out in paragraph 6 of Article 77d of the Solvency II Directive should be transposed in national laws of the Member States.</p>	<p>VYL 11:2.3 § (uusi) Vakavaraisuuspääomavaatimus Vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatilitteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.</p>	
<p>Artikla 138(4)(2)</p> <p>Tätä kohtaa sovellettaessa vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa kyseisen valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, sanotun kui-</p>	<p>[C]ould you please clarify which provision [---] transpose the provisions regarding the request of recovery period for exceptional adverse situations?</p> <p>Could you please clarify how Finnish law ensures that a decision to extend the recovery period as set out in chapter 25, section 5(5) of VYL</p>	<p>VYL 25:5.5 § Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen</p> <p>Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista</p>	<p>Säännöskohtaiset perustelut</p> <p>Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Solvenssi II -direktiivissä tarkoi-</p>

<p>tenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen valtuuksia. Kyseisen valvontaviranomainen voi esittää pyynnön, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin 3 kohdassa säädetystä vaatimuksista. Poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä:</p> <p>a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla;</p>	<p>only takes place in the situations referred to in the second sub-paragraph of Article 138(4) of the Solvency II Directive? [The Commission] wonder[s] how the law makes sure that such decision can only be taken in one of the cases of a closed list given in the Solvency II Directive.</p> <p>Furthermore, could also clarify how Finnish law ensures that the Finnish FSA takes the decision to extend the recovery period only where an exceptional adverse situation has been declared by EIOPA as referred to in the first sub-paragraph of Article 138(4) of the Solvency II Directive? While we understand that Section 3a of FivaL (laki Finanssivalvonnasta) ensures that any existing decisions or declarations by EIOPA generally have to be taken into account by the Finnish FSA, we believe that in this specific case it is important that an NSA cannot take a decision in absence</p>	<p>tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin 3 momentissa säädetystä vaatimuksista. Vain jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on todennut Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, Finanssivalvonta voi vielä pidentää 4 momentin mukaisesti jatkettua määräaika kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Jos jatkettua määräaika vielä pidennetään, vakuutusyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakava-raisuuspääomavaatimuksen täyttämässä tai riskiprofiilin muuttamisessa.</p>	<p>tetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon.</p> <p>Momenttia sovellettaessa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Finanssivalvonnan pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Sanottu ei kuitenkaan rajoita asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen toimivaltuuksia.</p> <p>Momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi myös sitä, että Finanssivalvonta voi jatkaa pykälässä tarkoitettua määräaika vain sillä edellytyksellä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Finanssivalvonta ei voi todeta direktiivissä tarkoi-</p>
---	--	--	---

<p>b) pitkään alhainen korkotaso; c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.</p>	<p>of a declaration by EIOPA.</p>	<p>tetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaoloa itse taikka tehdä päätöstä määräjän jatkamisesta ilman Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tekemää tällaisen tilanteen toteamista. Samalla tavalla kuin voimassa olevan säännöksen mukaan, Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät, mukaan luettuna vakuutusteknisen vastuuvelan keskimääräinen kestoaika (duratio), kun se arvioi erityisesti lisämääräjän pituutta.</p> <p>Finanssivalvonnan on pyyntöä tehdessään ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen on päätöstä tehdessään arvioitava, onko kyseessä Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu poikkeuksellisen epäsuotuisa tilanne. Mainitun säännöksen mukaan poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on</p>
--	-----------------------------------	---

			<p>olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä:</p> <p>a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla; b) pitkään alhainen korkotaso; c) merkittävästi vaikuttava katastrofitahtuma.</p>
--	--	--	--

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin (IDD) muutokset

IDD alkuperäinen	IDD-muutosasetus	Laki vakuutusten tarjoamisesta, muutosehdotus	Perustelut ja muut huomiot
<p>Artikla 10(4)</p> <p>4. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajalla on oltava ammatillisesta virheestä aiheutuvan korvausvastuun kattamiseksi koko unionin alueella voimassa oleva ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava vakuus, jonka määrä on vähintään 1 250 000 euroa kutakin vahinkoa kohden ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohden, jollei vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys tai muu yritys, jonka puolesta vakuutus- tai jälleenvakuutusedustaja toimii tai on valtuutettu toimimaan, jo ole myöntänyt sille tällaista vakuutusta tai vastaavanlaista vakuutusta tai jollei tämä yritys ole ottanut täyttä vastuuta edustajan toimista.</p>	<p>Artikla 10(4)</p> <p>4. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajalla on oltava ammatillisesta virheestä aiheutuvan korvausvastuun kattamiseksi koko unionin alueella voimassa oleva ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava vakuus, jonka määrä on vähintään 1 300 380 euroa kutakin vahinkoa kohden ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohden, jollei vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys tai muu yritys, jonka puolesta vakuutus- tai jälleenvakuutusedustaja toimii tai on valtuutettu toimimaan, jo ole myöntänyt sille tällaista vakuutusta tai vastaavanlaista vakuutusta tai jollei tämä yritys ole ottanut täyttä vastuuta edustajan toimista.”</p>	<p>58 § 1 mom. Vastuuvakuutus</p> <p>Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivalvonnan hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrän on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.</p> <p>58 § 2 mom. 1 kohta (voimassa oleva)</p> <p>Vastuuvakuutuksen on täytettävä seuraavat ehdot:</p> <p>1) vastuuvakuutuksen on oltava voimassa koko Euroopan talousalueella; -----</p>	<p>Perustelut</p> <p>2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö</p> <p>[---] Suomessa vastuuvakuutuksen vähimmäismääriä koskevat säännökset koskevat vain vakuutusmeklareita.</p> <p>HE 172/2017 vp, s. 169:</p> <p>”Asiamiehiltä ei edellytetä vastuuvakuutusta tai muuta vastaavaa vakuutusta, koska asiamiehet toimivat vakuutusenantajan lukuun ja vastuulla. Tällöin vakuutusenantaja vastaa pää- tai sivutoimisen asiamiehen toimista ja myös näiden aiheuttamista ammatillisista virheistä. Useita vakuutusenantajia edustavan moniasiamiehen osalta vastuu voi jakaantua tapauksessa asianosaisina olevien vakuutusenantajien kesken yleisten yksityisoikeudellisten</p>

HE 108/2019 vp

		<p>58 § 5 mom. (voimassa oleva)</p> <p>Mitä tässä pykälässä säädetään vastuuvakuutuksesta, sovelletaan myös vastuuvakuutusta vastaavaan muuhun vakuuteen. Mitä tässä pykälässä säädetään vakuutusmeklarista, sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuja vastuuvakuutuksen määriä sekä 2 momentin 1 kohtaa lukuun ottamatta sivutoimiseen vakuutusmeklariin. Mitä 2 momentissa säädetään vakuutusenantajasta, sovelletaan myös muun vastaavan vakuuden antajaan.</p>	säännösten mukaan.”
<p>Artikla 10(6), toinen alakohta, (b) alakohta</p> <p>6. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet asiakkaiden suojelemiseksi siltä, ettei vakuutus- tai jälleenvakuutus-edustaja tai sivutoiminen vakuutus-edustaja kykene siirtämään vakuutusmaksua vakuutusyritykselle taikka korvausvaatimuksen määrää tai va-</p>	<p>Artikla 10(6), toinen alakohta, (b) alakohta</p>	<p>Ei säännöksiä.</p>	<p>Perustelut</p> <p>1.1 Tausta</p> <p>[---] IDD-direktiivin 10 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa säädetään lisäksi eräistä vähimmäismääristä, jotka Suomi on voinut olla panelematta täytäntöön, eivätkä näiden vähimmäismäärien muutokset siten koske Suomea.</p>

HE 108/2019 vp

<p>kuutusmaksun palautusta vakuutetulle. Nämä toimenpiteet voivat olla seuraavia:</p> <p>-----</p> <p>b) vaatimus, että edustajan taloudellisen kantokyvyn on oltava pysyvästi 4 prosenttia vuotuisesta saatujen vakuutusmaksujen määrästä ja vähintään 18 750 euroa;</p> <p>-----</p>	<p>-----</p> <p>b) vaatimus, että edustajan taloudellisen kantokyvyn on oltava pysyvästi 4 prosenttia vuotuisesta saatujen vakuutusmaksujen määrästä ja vähintään 19 510 euroa;”</p> <p>-----</p>		<p>HE 172/2017 vp, s. 172:</p> <p>”[---] Suomi on pannut mainitun [10 artiklan 6 kohdan toisen] alakohdan täytäntöön c alakohdassa tarkoitetun menetelmän mukaisesti. [---]”</p>
--	---	--	--